

ОБЩИНА ИВАЙЛОВГРАД
ХАСКОВСКА ОБЛАСТ

ISO 9001
ISO 14001
BUREAU VERITAS
Certification

Анализ на ситуацията и оценка на потребностите в община Ивайловград

Април – Юни 2015 г.

**Настоящият доклад е приет с Решение на Общински съвет
№88/13.08.2015 година.**

Съдържание

- 1. Въведение**
- 2. Методология**
- 3. Описание на ситуацията в община Ивайловград**
- 4. Анализ на групите в риск /целевите групи/ в община Ивайловград**
- 5. Оценка на социалните услуги и ресурсите**
- 6. Заключение и препоръки**

1 Въведение

Ситуационният анализ и оценката на потребностите на рисковите групи в Община Ивайловград е етап от процеса на стратегическо планиране на социалните услуги на областно ниво и разработване на Стратегия за развитие на социалните услуги в Област Хасково за периода 2015-2020 г.

Общинското планиране се осъществява с прякото участие на всички заинтересовани страни - Дирекция „Социално подпомагане” - Ивайловград, Дирекция „Бюро по труда”-Свиленград, филиал Ивайловград, РПУ - Ивайловград, Общински съвет, МКБППМН, представители на целевите общности и рисковите групи.

Със Заповед № 187/ 27.04.2015 г. на Кмета на общината е съставена работна група, която координира дейностите по събиране на информация, планиране и привличане на широк кръг участници от заинтересованите страни в процеса на анализ на ситуацията и оценка на потребностите от социални услуги в община Ивайловград. На проведените кметски дни в Общината е обсъждана потребността на населението от социални услуги и по съответните населени места.

Аналитичният доклад е продукт на съвместните усилия на работна група за община Ивайловград и обобщава резултатите от проучването и оценката на потребностите от социални услуги в община Ивайловград, проведено през месеците май и юни 2015 година. Проучването е извършено с активното участие и приноса на представители на всички заинтересувани страни в общината.

Анализът е съобразен с приоритетите, заложи в Общинския план за развитие, Общинската стратегия за закрила на детето, Програмата за закрила на детето. Обобщените изводи от анализа на социално-икономическата ситуация, в която живеят рисковите групи и уязвимите общности, оценка на техните потребности и възможности за развитие са обсъждани с Кмета на общината, с ръководителите на социалните услуги на територията на общината, с представители на Дирекция „Социално подпомагане”.

Считаме, че този анализ ще допринесе за установяване на реалните потребности и подобряване качеството на живот на населението на община Ивайловград.

2 Методология

2.1 Цели и обхват на проучването

Проучването на ситуацията в Община Ивайловград е фокусирано върху нуждите от социални услуги, разглеждани в общия контекст на социално икономическите проблеми, политики и мерки за социално включване на уязвимите общности и групи от населението в общината.

Оценката на потребностите е основа за планирането – тя е необходима, за да може планирането да отговори на реалните нужди от социални услуги за рисковите групи, да съответства на реалните възможности и капацитет на местните партньори за осигуряване на необходимите услуги и в по-широк план – да съответства на дългосрочните тенденции в развитието на Община Ивайловград.

Целите на проучването са:

- *Да се очертае общата социо-демографска и икономическа картина на населението в община Ивайловград – проблематика, настояща ситуация и тенденции в развитието;*

- *Да се анализират факторите, които създават рискове пред индивиди/общности/групи по отношение на тяхната социална интеграция и социалната кохезия;*
- *Да се определи кои са индивидите и групите в риск – какви са техните характеристики, брой и териториално разположение; какво е отражението на рисковите фактори върху тях;*
- *Да се оценят възможностите на наличните ресурси, както за подкрепа на идентифицираните групи в риск чрез развитие на социалните услуги, мерки за преодоляване на създадените проблеми, така и за превенция на риска.*

Обхватът на темите на проучването включва широк кръг социо-икономически проблеми, демографски тенденции, общо състояние на сектора социални услуги в община Ивайловград като осигурени човешки ресурси, достъп, капацитет и качество на наличните услуги. Потърсена е обратна връзка и за нагласите и очакванията на заинтересованите страни – териториални структури на АСП, граждански организации, доставчици и потребители на социални услуги. В географско отношение обхватът на проучването обхваща територията на община Ивайловград, като се обръща специално внимание на малките населени места, където живеят малобройни рискови групи.

Териториален и времеви обхват.

Анализът обхваща всички населени места на територията на Община Ивайловград за периода 2012 – 2014 г. В контекста на стратегическото планиране на социалните услуги се очертават и практическите ползи от ситуационния анализ. Обобщените резултати от проучването и заключенията в аналитичния доклад ще осигурят:

- ✓ Обосновка за избора на приоритети и стратегически направления в Областната стратегия и план за развитие на социалните услуги в област Хасково;
- ✓ Профил и характеристика на отделните рискови групи и подгрупи, необходими за дизайна на услугите и мерките, включени в областната стратегия, които да съответстват на специфичните потребности на всяка група;
- ✓ Детайлна информация за броя на индивидите и групите в риск, които да бъдат обхванати от социални услуги и/или от съпътстващи мерки за социално включване, както и разположението им в населените места в общините на областта.

Обобщените изводи от анализа на ситуацията и събраните конкретни данни са важни за адекватното планиране на капацитета на предвиджаните социални услуги и за избора на тяхната форма – начин на осигуряване на достъп и достигане до клиентите, обслужващи едно или няколко населени места, както и за разработване на „смесени“ услуги за рискови групи – комбиниране на две или повече услуги под един „административен покрив“.

2.2 Методи и инструменти за събиране на информация и анализ

Работната група работи на доброволен принцип, мотивирана от убеждението за необходимостта от адекватна работеща общинска стратегия и план за развитие на социалните услуги, която да допринесе за решаване на остри социални проблеми сред населението в Община Ивайловград. В процеса на събиране на информация се включиха представители на всички заинтересовани страни от Общината. Използваните **методи за събиране на информация** включват:

- *Анализи, доклади, стратегически документи на национално, областно и местно ниво и от РДСП (като стратегии, дългосрочни програми и планове за развитие);*
- *Статистически бази-данни, редовно събирани и актуализирани от:*
 - *институциите на общинско ниво - като РДСП, РИО на МОН, РЦЗ, РЗОК, ДБТ;*
 - *общинска администрация – ГРАО и отделите, отговорни за социални, образователни и хуманитарни дейности и др.,*
 - *ДСП и отделите „Социална закрила” в общините;*
- *Местни комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, РПУ и др.;*
- *Данни, документация и експертиза на доставчиците на услуги за действащите социални услуги в общините*
- *Училища, лични лекари и пр., които разполагат с информация за състоянието на свързаните сектори със социалните услуги.*

Използваните методи за събиране на информация включват:

- *Документално проучване на съществуващи анализи, доклади, стратегически документи на областната и местната администрация (като стратегии, дългосрочни програми и планове за развитие);*
- *Систематизиране и обобщаване на статистически данни, регулярно събирани от общинската администрация и местно-базираните държавни институции;*
- *Събиране на допълнителна статистическа информация за разпределението на ключови рискови групи по населени места чрез включване на „ресурсни хора” по места (като кметове и кметски наместници на прилежащите към общината села ;*
- *Посещения на място от екипа на ТЗ за наблюдение, срещи и дискусии с представители на общини, областна администрация, услуги, териториални структури на АСП, НПО, целеви общности и групи в риск.*

3 Описание на ситуацията в община Ивайловград

3.1 Население – демографска характеристика

Община Ивайловград е разположена в най-югоизточната част на Родопите. На изток и на юг граничи с Република Гърция, а нейни съседи на север и запад са общините Любимец, Маджарово и Крумовград. Територията на общината е 820 кв. км. и попада изцяло в Източно - Родопската физико - географска област. Климатът на района е преходно - средиземноморски.

Надморската височина се движи от 70 до 700 м. Релефът на региона има добре изразен нискоридов и долинен характер. Средногодишната сума на валежите е от 725 до 925 мм. на кв. м, а средногодишните температури са 21-23 градуса и са значително над средните за страната.

Най-сериозните проблеми на общината са свързани със стагнацията в селското стопанство и леката промишленост, а оттам и със заетостта на населението, със слабото икономическо развитие, остарялата и не доизградена техническа и социална инфраструктура. Всичко това се отразява върху качеството на живот и бизнес средата в общината.

Населените места в общината са 51, организирани в 17 кметства. Административен център е Ивайловград с население 4 111 жители. Към 31.12.2014 г. населението на общината наброява 8216 души.

Населени места: общински център, кметства и прилежащи селища:

Тенденциите в икономиката и констатираните слабости за нейната териториална организация са предизвикани и от демографския фактор, силно влияещ върху процесите на организация и модернизирание. В резултат на установилите се през последните години неблагоприятни тенденции в развитието на демографските процеси, броят на населението продължава да намалява.

Име	Разстояние до общинския център	Население (брой)	Общ брой деца	Брой ученици	Брой деца с увреждания	Брой възрастни хора с увреждания	Брой самотно живеещи стари хора	Кметски наместник
Общински център								ИЗТОЧНИК
Град Ивайловград	-	4111	900	369	0	150	312	Кмет
Село Белополци	41	428	72	56	4	10	58	Кмет
Село Белополяне	12	120	14	9	0	6	17	Кметски наместник
Село Брусино	23	39	0	0	0	0	0	Кмет на кметството
Село Бубино	37	6	0	0	0	1	1	Кметски наместник
Село Бели дол		0	0	0	0	0	0	Кметски наместник
Село Ботурче	39	11	0	0	0	0	1	Кмет на

Име	Разстояние до общинския център	Население (брой)	Общ брой деца	Брой ученици	Брой деца с увреждания	Брой възрастни хора с увреждания	Брой самотно живеещи стари хора	Кмет /кметски наместник	ИЗТОЧНИК
								кметство	
Село Бял градец	34	94	0	0	0	1	1	Кмет на кметство	
Село Ветрушка	40	9	0	0	0	0	0	Кмет на кметство	
Село Вис	40	55	0	2	0	1	0	Кмет на кметство	
Село Глумово	27	54	0	0	0	0	0	Кмет на кметство	
Село Гнездаре	40	0	0	0	0	0	0	Кмет на кметство	
Село Горнолуково	27	2	0	0	0	1	2	Кметски наместник	
Село Горноселци	24	5	0	0	0	0	5	Кметски наместник	
Село Гугутка	33	132	7	5	0	3	5	Кмет на кметство	
Село Долнолуково	25	73	2	2	0	9	11	Кметски наместник	
Село	28	4	0	0	0	0	2	Кмет	

Ивайловград – 6570, ул. "България" № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
 факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
 e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

Име	Разстояние до общинския център	Население (брой)	Общ брой деца	Брой ученици	Брой деца с увреждания	Брой възрастни хора с увреждания	Брой самотно живеещи стари хора	Кмет /кметски наместник	ИЗТОЧНИК
Долноселци								ки наместник	
Село Драбишна	5	71	6	5	0	7	5	Кметски наместник	
Село Железари	30	27	0	0	0	1	4	Кметски наместник	
Село Железино	23	219	36	27	0	8	14	Кмет на кметство	
Село Казак	39	56	1	1	0	3	0	Кмет на кметство	
Село Камилски дол	25	48	0	0	0	2	42	Кметски наместник	
Село Карловско	25	16	0	0	0	0	0	Кмет на кметство	
Село Кобилино	17	70	10	8	0	4	7	Кметски наместник	
Село Кондово	27	99	4	4	0	4	10	Кметски наместник	
Село Конници	44	115	25	12	3	4	2	Кметски наместник	

Ивайловград – 6570, ул. "България" № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
 факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
 e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

Име	Разстояние до общинския център	Население (брой)	Общ брой деца	Брой ученици	Брой деца с увреждания	Брой възрастни хора с увреждания	Брой самотно живеещи стари хора	Кметски наместник ИЗТОЧНИК
Село Костилково	28	2	0	0	0	0	0	Кметски наместник
Село Ламбух	13	12	0	0	0	0	2	Кметски наместник
Село Ленско	30	22	1	1	0	2	2	Кметна кметство
Село Мандрица	19	36	0	0	0	0	7	Кметски наместник
Село Меденбук	30	55	7	3	0	6	3	Кметски наместник
Село Новаливада	20	17	2	2	0	1	0	Кметна кметство
Село Одринци	11	2	0	0	0	0	1	Кметски наместник
Село Орешино	10	32	1	0	0	5	12	Кметна кметство
Село Пашкул	39	4	0	0	0	0	0	Кметски наместник
Село Плевун	23	85	2	2	0	6	20	Кметски наместник

Ивайловград – 6570, ул. "България" № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
 факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
 e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

Име	Разстояние до общинския център	Население (брой)	Общ брой деца	Брой ученици	Брой деца с увреждания	Брой възрастни хора с увреждания	Брой самотно живеещи стари хора	Кмет /кметски наместник ИЗТОЧНИК
Село Планинец	23	181	7	4	0	2	5	Кмет на кметство
Село Покрован	9	90	0	0	0	11	22	Кметски наместник
Село Попско	34	56	6	5	0	4	6	Кметски наместник
Село Пъстроок	25	16	0	0	0	0	0	Кмет на кметство
Село Розино	41	106	0	0	7	1	0	Кмет на кметство
Село Сборино		78	0	0	0	0	0	Кмет на кметство
Село Свирачи	6	316	31	34	1	24	25	Кмет на кметство
Село Сив кладенец	15	1	0	0	0	0	1	Кметски наместник
Село Славеево	4	256	27	10	0	11	10	Кметски наместник
Село Соколенци	27	63	0	0	0	0	0	Кмет на кметство

Ивайловград – 6570, ул. "България" № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
 факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
 e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

Име	Разстояние до общинския център	Население (брой)	Общ брой деца	Брой ученици	Брой деца с увреждания	Брой възрастни хора с увреждания	Брой самотно живеещи стари хора	Кметски наместник
								ИЗТОЧНИК
								тво
Село Хухля	9	21	0	0	0	2	7	Кметски наместник
Село Чернирид	16	95	13	3	0	1	1	Кметски наместник
Село Черничино	38	15	0	0	0	0	8	Кметски наместник
Село Чучулига	30	26	0	0	0	1	1	Кметна кметство

Рязко намалява населението на селата в трудоспособна възраст и се увеличава броя на селските жители на възраст над трудоспособната. Данните показват, че 48 % от населението е концентрирано в гр. Ивайловград. С население над 350 души е кметство Белополци. С тенденция за запазване на населението са Славеево и Свирачи поради близостта им до общинския център.

При разглеждане на последните три години се очертава трайна тенденция на намаляване на броя на населението. Голямата територия на община Ивайловград и отдалечеността на населените места от общинския център са проблем при осъществяването и предоставянето на социални услуги. Всичко това подсказва необходимостта от организация и по-голяма мобилност при обслужване на населението, което изисква подходящи транспортни средства.

Основна причина за намалението на населението е ниската раждаемост. Родените деца през периода 2012-2014 г., като цяло са от Ивайловград, докато в останалите села ражданията са частни случаи, а в някои от тях въобще липсват. Факторите, които влияят върху намалението на населението, са влошеното икономическо състояние в общината и застаряващото население.

Община Ивайловград Област: Хасково	Данните са от 2013 година ¹	Данните са от месец декември 2014 година
Население – общ брой	8442	8216
Мъже/жени	4110/4332	4140/4076
Етнически състав на населението По официални данни/преброяване на населението 2001год/	Българско-90% Турско-12,4% Ромско-2,1% Не са се самоопределили-5,9%	Българско-90% Турско-12,4% Ромско-2,1% Не са се

¹ Посочва се годината / периода, за който се отнасят данните
Ивайловград – 6570, ул. "България" № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

		самоопределили-5,9%
Етнически състав на население Предполагам брой или % /данни на НПО, неформални лидери и др./	-	-
Ниво на безработица	24,45 %	26%

Както е известно, информацията за етническия състав, показва данни по самоопределение, които не отразяват реалното съотношение по етнически групи.

Структура на населението по възраст:

Население на общината	Постоянен адрес	Настоящ адрес
1.1. Население на общината (общо)	8216	6547
1.2. Момчета до 18 г.	459	443
1.3. Момичета до 18 г.	465	457
1.4. Мъже от 18 до 62 г.	2763	1823
1.5. Жени от 18 до 59 г.	2292	2072
1.6. Мъже над 62 г.	918	754
1.7. Жени над 60 г.	1319	998

В процентно изражение населението по възрастов признак в Община Ивайловград се разпределя: 11 % или 924 са деца, 62% или 5 055 са в трудоспособна и 27% или 2 237 в надтрудоспособна възраст. В отделни селища, по малките села дялът на населението в надтрудоспособна възраст достига 50 и над 50%, като същите регистрират и много нисък дял на населението до 15 години.

Раждания:

2.1.07. Раждания за 2012 г. (общ брой)	55
2.1.08. Раждания за 2013 г. (общ брой)	41
2.1.09. Раждания за 2014 г. (общ брой)	26

По данни на ДСП (еднократни помощи и др.), статистика, лични лекари.

2.2.07. Раждания на майки под 18 г. възраст за 2012 г. (брой)	1
2.2.08. Раждания на майки под 18 г. възраст за 2013 г. (брой)	3
2.2.09. Раждания на майки под 18 г. възраст за 2014 г. (брой)	0

Пенсионери:

Брой пенсионери към 31.12.2014 г. / по данни на НОИИ:

15.01. Пенсионери (общо)	2122
15.02. Пенсионери с пенсии за стаж и възраст	1773
15.03. Пенсионери с пенсии за инвалидност	251
15.04. Пенсионери с пенсии за инвалидност, ненавършили пенсионна възраст	188
15.05. Пенсионери със социални пенсии	5

Общият брой на пенсионерите, по данни на НОИ към 31.12.2014 г., е 2 122, от които пенсионери с пенсии за стаж и възраст – 1 773, пенсионери с пенсии за инвалидност - 251, пенсионери с пенсии за инвалидност ненавършили пенсионна възраст – 188 и пенсионери със социални пенсии – 5 лица. Значителният брой на хората, чиито основни/единствени доходи са пенсиите е предпоставка за попадане им в рисковата група (социално слаби).

Лица с увреждания:

В Община Ивайловград има 334 лица с увреждания и 16 деца с увреждания, което е показател за необходимостта от предоставяне на разнородни социални услуги за различните целеви групи. Отдалечеността на кметствата от общинския център и географското им разположение утежняват допълнително възможността и времето за предоставяне на съответната услуга, в зависимост от транспортната обезпеченост и годишния сезон.

Деца с увреждания – данни към 31.12.2014 г.:

11.9. Деца с физически увреждания	12
11.11. Деца с множествени увреждания	2
11.12. Деца с умствена изостаналост	2
11.13. Деца с психични заболявания / разстройства	0

Пълнолетни лица с увреждания към 31.12.2014 г. / по данни на ТЕЛК, РДСП, сектори ХУСУ/

16.1.09. Лица с физически увреждания	334
16.1.2. От тях, лица със сензорни увреждания	56
16.2. Лица с множествени увреждания	244
16.3. Лица с умствена изостаналост	20
16.4. Лица с психични заболявания	14

ОСНОВНИ ИЗВОДИ:

- Населението на община Ивайловград намалява, а заедно с това репродуктивните и трудоспособните контингенти, което усложнява демографската и икономическа ситуация. Причините са големите загуби на човешки ресурси, силно влошената възрастова структура и възпроизводство с голям отрицателен естествен прираст. Демографските процеси в Общината налагат вземането на конкретни мерки при целенасоченото дългосрочно планиране, съобразено с прогнозите за броя на живеещите в отделните селища и в Общината като цяло;
- В Общината се наблюдава различна средна продължителност на живота. Причината за това е комплексна, но в същото време тя е синтезиран показател за стандарта на живот и равнището на развитие;
- Във всички населени места в Общината намалява населението. Това е индикатор за общ спад в урбанистичното развитие както в количествено, така и в качествено отношение. То има своето пряко следствие за създаване на предпоставки за повишен риск от социална изолираност в определена възрастова група (най-възрастните и самотноживеещите), която с годините се разраства като относителен дял в общата

численост на населението. Този процес заслужава внимателен анализ и допълнително подпомагане чрез инструментите на целенасочена държавна и общинска политика.

3.2 Здравеопазване

Доболничната помощ се обезпечават от 5 лекарски практики в цялата община, 4 от които в Ивайловград, разположени в сградата на болницата, а другата 1 е в село Железино. В Ивайловград има две незаети лекарски практики: едната е от началото на 2011 година, а другата от 2014 година.

След закриването на “СБАЛВБ-Ивайловград” ЕООД, община Ивайловград остана без болнична помощ.

Специализираната извънболнична помощ на населението от Община Ивайловград до 2012 г. се осъществяваше от 4 – ма лекари специалисти работещи в „Медицински център Г” ЕООД Ивайловград.

Липсата на болнична и специализирана извънболнична помощ доведе до намирането на алтернативна форма на медицинско обслужване на жителите на общината. Лекарите от свилеградската многопрофилна болница приемат веднъж седмично пациенти в сградата на бившата болница в гр. Ивайловград. Там функционират 7 кабинета: детски болести, АГ, пулмологичен, кардиологичен, хирургичен, неврологичен и кабинет за образна диагностика. Два пъти месечно жителите могат да ползват и услугите на ендокринолог.

Сградата на болницата е строена през 1952 г. Застроените площи са 887 кв. м, разгърнатата площ - 2886 кв.м, общо като площ -17 600 кв.м. Сградният фонд включва - болнична сграда, гаражи, стоматологична поликлиника /бивша/, пристройка /бивша стопанска сграда/. В периода 2007-2008 г. със средства от общинския бюджет беше извършен основен ремонт, оборудване и обзавеждане на III етаж на сградата на болницата. През 2009 г. със средства от Социалноинвестиционния фонд на МТСП беше извършена реконструкция на II етаж на сградата на болницата в Дом за стари хора. Демографските процеси, заболяемостта и физическото развитие са трите основни групи показатели за оценка на здравето на населението. Населението в Общината отдавна вече е в четвъртата фаза на развитие на процеса на демографско стареене – фазата на демографска старост със засилени белези на депопулация. Процесите на стареене се проявяват по - силно в селата, където в повечето няма детско население и най-младата възрастова група започва след 40 години. Община Ивайловград е с отрицателен прираст - в общината се раждат много по-малко деца, отколкото умират. Значителен е и спада на жизненото равнище в общината, което води след себе си - увеличение на смъртността сред все по - младите генерации, особено сред мъжете между 50 и 60 години. Основна причина за смъртността остават болестите на кръвообращението. С най-голяма честота сред тези болести са умираанията от мозъчно-съдови болести и исхемична болест на сърцето. Община Ивайловград граничи с общините Свиленград, Любимец и Крумовград и голяма част от населението се лекуват или в тях, или търсят лечение от определен лекар – специалист, в рамките на страната.

Спешна помощ, филиал Ивайловград е другото медицинско звено на територията на Общината, което обслужва всички населени места. Специалистите, които обслужват филиала на Спешната помощ в Ивайловград са: 4 фелшера, 8 медицински сестри, 7 шофьора и 1 санитарка. Спешната помощ в Ивайловград разполага с 2 линейки. Към филиала има сектор за реанимационна дейност, оборудван с необходимата апаратура. Филиалът на ЦСМП покрива дейността на всички общопрактикуващи лекари в района.

Като цяло може да се обобщи, че здравните услуги са сравнително неравномерно разпределени по територията на общината и са недостатъчно. Сред основните проблеми пред развитието на сектора „Здравеопазване“ в община Ивайловград са:

- Бързото намаляване на населението в общината, което прави лекарските практики непривлекателни;
- Разпокъсаността на населените места и големите разстояния между тях което затруднява получаването на медицинска помощ;
- Ограничените ресурси при обслужване на общината от един спешен медицински център;

Отдалечеността от лечебните заведения за специализирана извънболнична и болнична помощ. Повечето ДКЦ и медицински центрове са разкрити в големите градове в областта, както и повечето от практиките на лекарите-специалисти.

3.3 Образование

Долупосочените данни са за учебната 2013 – 2014 г.

Общ брой ученици (с разбивка по класове/възрастови групи): 565 ученици

1 клас – 60 ученици

2 клас – 50 ученици

3 клас – 39 ученици

4 клас – 54 ученици

5 клас – 45 ученици

6 клас – 57 ученици

7 клас – 54 ученици

8 клас – 47 ученици

9 клас – 40 ученици

10 клас – 29 ученици

11 клас – 42 ученици

12 клас – 36 ученици

Брой училища/брой ученици: 4 училища/565 ученици

Брой детски градини/брой обхванати деца: 2 детски градини/155 деца

№	Име на училището	Местоположение	Вид	брой ученици / брой паралелки (по класове)	Интеграционни мерки и проекти (като ресурсни учители, училищни медиатори, помощник на учителя, други)
	Училища				
	СОУ „Христо Ботев“	Ивайловград	Общинско	369 ученици, 19 паралелки 1 клас – 35 ученици 2 клас – 30 ученици 3 клас – 25 ученици 4 клас – 20 ученици 5 клас – 23	Един ресурсен учител, който работи по график, утвърден от Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със СОП – Хасково.

Ивайловград – 6570, ул.„България“ № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

				ученици 6 клас – 32 ученици 7 клас – 30 ученици 8 клас – 27 ученици 9 клас – 40 ученици 10 клас – 29 ученици 11 клас – 42 ученици 12 клас – 36 ученици	
	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий”	Село Свирачи	Общинско	37 ученици 1 клас – 7 ученици 2 клас – 6 ученици 3 клас – 4 ученици 4 клас – 7 ученици 5 клас – 2 ученици 6 клас – 4 ученици 7 клас – 5 ученици 8 клас – 2 ученици	-
	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий”	Село Железино	Общинско	63 ученици, 4 слети паралелки 1 клас – 4 ученици 2 клас – 8 ученици 3 клас – 3 ученици 4 клас – 13 ученици 5 клас – 8 ученици 6 клас – 11 ученици 7 клас – 7 ученици 8 клас – 8 ученици	Няма ресурсен учител за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици.
	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий”	Село Белополци	Общобразователно, основно (I-VIII клас), общинско	Брой ученици 96 ПГ – 11 1 клас – 14 2 и 3 клас – 13 4 клас – 14 5 клас – 12 6 и 8 клас – 20 7 клас - 12	Ресурсен учител
	Детски градини				
	ОДЗ Ивайловград	Ивайловград	Общинска	I група – 22 II група – 19 ПГ/5 г./ -19 ПГ /6 г./- 26 Сборна предучилищна – кв. Лъджа - 14	Проект за предоставяне на средства за подпомагане физическото възпитание и спорта на децата от ОДЗ „Ивайловград”
	ЦДГ Железино	Село	Общинска	17 деца / група в	не

Ивайловград – 6570, ул.„България” № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
 факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
 e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

		Железино с филиал в село Белополци		село Железино 23 деца / група в село Белополци	
	Детски ясли				
	ОДЗ Ивайловград	Ивайловград	Общинска	Една група - 15	
	ЦДГ Железино	Село Железино с филиал в село Белополци	не	не	не

В Средищните училища се обучават ученици от I до XII клас, които пътуват от други населени места, в които няма училище. Средищните училища получават допълнително финансиране на основата на броя на пътуващите ученици за разходи за транспорт, целодневна организация на учебния процес и столово хранене.

Стремежът да се поддържат тези учебни заведения и детски градини е продиктуван от желанието да се задържат по-голям брой млади семейства, участието на които в производството на общинския брутен продукт трябва да се увеличава. Три основни фактора влияят на структурата на общинската образователна система:

1. **Демографският фактор** дава своето негативно отражение както върху броя на учениците, така и върху броя на учебните заведения в общината.

2. **Фактор раждаемост:** статистическите данни от ЕСГРАОН в община Ивайловград за родените и подлежащи на задължително обучение ученици през следващите пет години не променят съществено броя на учениците в училищата;

3. **Миграционните процеси** в страната /към други градове/ и в чужбина влияят значително върху общия брой на учениците и води към тяхното намаляване.

В община Ивайловград няма необхванати деца и ученици. През последните години броят на отпаднали деца в задължителна училищна възраст намалява. Това е в резултат на оптимизиране на училищната мрежа и създаване на по-добри условия за образователен процес.

ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

В общината няма недостиг на жилища, населението на общината обитава предимно собствени жилища. Същевременно голям брой жилища в селата са необитаеми и свободни, намират се в райони с неподдържана пътна мрежа, без отходни канали и са неблагоустроени, изоставени и полусъборени.

В град Ивайловград няма обособени жилищни квартали на уязвими малцинствени групи. Град Ивайловград архитектурно се е обособил в два квартала “Старата Част” в която се намират всички държавни и общински административни сгради, Читалище, Киносалон, и училище, а жилищното застрояване е предимно с еднофамилни къщи. Новата част на града е застроена след 40-те години на миналия век предимно с панелни блокове и еднофамилни и двуфамилни къщи. Населението е съсредоточено в новата част на града. В нея се намират над 80% от младите семейства. Целият град е водоснабден и електрифициран. Уличната мрежа в старата част на града е предимно павирана и в задоволително състояние. Новата част на града е изцяло асфалтирана в добро състояние. В картотеката на община Ивайловград за включване на желаещи за осигуряване на жилище са регистрирани общо 6 семейства с малки деца, от които едно е многодетно семейство.

Общинският жилищен фонд е разпределен в 4 групи, както следва :

► Жилища за отдаване под наем;

Ивайловград – 6570, ул. “България” № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,

факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;

e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

- ▶ Резервни жилища ;
- ▶ Жилища за продажби;
- ▶ Ведомствени жилища.

Ежегодно се приема списък на жилищата по групи и тяхното разпределение, съгласно моментно състояние, предстоящо действие и утвърдения списък на картотекираните лица.

3.4 Икономическо развитие

Основните фактори, които влияят върху процесите, са няколко:

- неразвита промишленост, преработваща земеделска продукция;
- неконтролируем демографски срив;
- лишена от държавна поддръжка бизнес среда;
- географско положение.

Социално-икономическата ситуация в Общината е в пряка и косвена връзка със ситуацията в страната и в съседните общини. Анализът показва силните и слабите страни на реалната икономика. Силните страни визират характерните за страната, но не и за отделните общини фактори като стабилната макроикономическа среда, доминиращ частен сектор, добри условия за развитие на туризма, относително ниски разходи за труд, модерни регулации на бизнеса и на финансовия пазар. Слабите страни са свързани със слабо развития сектор на малките и средни предприятия, ниското качество на базисната инфраструктура, малкият обем на чуждестранните инвестиции, високата енергоемкост и остарялата производствена база. Съседните общини имат не само различна база за сравнение, но и различни възможности.

Община Ивайловград е граничен район и открития на 9 септември 2010 г. Граничен контролно-пропускателен пункт Ивайловград - Кипринос определено доведе до по-голяма икономическа активност, което започна да се използва като допълнителен фактор за активно развитие на по-динамични бизнес връзки, но въпреки това регионалното бизнес сътрудничество се нуждае от повече съдържание, отрицателните демографски тенденции утежняват ситуацията поради рязкото намаляване на високо квалифицираните специалисти. Липсата на ясна визия в областта на икономиката рефлектира върху образованието.

Ниските доходи на заетите, определят ниската покупателна възможност на населението и невъзможността за плащане на дължимите данъци, такси и други задължения. Намалява дялът на доходите от работна заплата, а доходите от предприемачество са практически нулеви. Дялът на социалните доходи е висок, което говори за нарастваща зависимост на населението от системата за социална защита. При отсъствие на други възможности за заетост, хората търсят спасение в домашното стопанство, което формира тенденция към натурализация на доходите и икономическо затваряне на домакинствата.

Анализът на социално-икономическото състояние на общината показва:

- Засилена миграция на населението. Изселват се основно млади хора с по-добри финансови възможности и по-високо образование;
- Слабо икономическо развитие, висока безработица и ниски доходи на населението.

Секторна структура:

Промислеността в общината е представена от:

- “Завод за крепежни детайли” АД – с основна дейност в производство на винтове за дърво, федершайби, шпленти и др;

- „Текс-Мария Даниеле” ЕООД – производство на облекло;
- “Руже текстил” ООД – производството на трикотажно облекло.

Добре е развито и производството на хляб и тестени закуски. С тази дейност се занимават както няколко частни фирми, така и РПК “Единство”, чиято основна дейност е търговията. На територията на община Ивайловград се намират изключително ценни находища на скално-облицовачни и инертни материали – гнайс, мрамор, туфи, варовик. С тяхното разработване и експлоатация се занимават 26 броя фирми.

УСЛУГИТЕ са развити в насока задоволяване потребностите на населението и осигуряване на препитание.

ИЗВОДИ: Отдалечеността на общината от вътрешността на страната води до големи транспортни разходи, което оскъпява продукцията, а това води до намаляване на търсенето.

СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО: Земеделието също е сред основните отрасли за община Ивайловград. Преобладаващо почвите в общината са благоприятни за отглеждане на лозя, тютюн, слънчоглед, сусам, зеленчуци. Освен традиционните зеленчукови култури - пипер, домати, зеле, картофи, в региона има условия за отглеждане на аспержи и бадеми, смокини, орехи, череша, както и за създаване на маслинови насаждения. Благоприятните почвено-климатични условия и древните традиции са факторите, благодарение на които този край се слави с елитното си червено вино – Ивайловградският еликсир. Има една фирма, която е превърнала винопроизводството в свой поминък и е постигнала затваряне на цикъла “Лозарство – винопроизводство – винен и агро туризъм”.

ИЗВОДИ: Изправено пред редица проблеми, предизвикани от разпокъсаността на земята, недостатъчните инвестиции и интегриране с хранително-вкусовата промишленост, развитието на селското стопанство в общината следва да се съобрази и с високите изисквания на ЕС. Въпросът е от изключително значение поради неподготвеността на отрасъла за покриване на новите критерии и опасността от още по-голямо "свиване" на земеделското производство, особено що се отнася до животновъдството и трайните насаждения. Необходимо е да се подкрепят усилията за изграждане на организациите на земеделските производители, които ще играят важна роля като посредници между Разплащателната агенция и отделните производители.

ТУРИЗМЪТ е третото по важност направление, което през последните две години бележи изключителен напредък и оказва положително влияние върху развитието на общината. Не случайно като приоритетен отрасъл за развитието на община Ивайловград сме избрали да бъде туризмът. Със забележителното си археологично и културно наследство, оригинален фолклор и етнография, изключително богатото биологично разнообразие, историческите забележителности и екологичната ѝ чистота, общината има отлични предпоставки за развитие на културен, религиозен, воден, екологичен и ловен туризъм. Имайки в предвид всички тези дадености, много фирми насочиха усилията си в развитието на хотелиерския и ресторантьорски бизнес. Засега все още хотелите и къщите за гости са концентрирани в общинския център, но и населението в селата също се отвори отвори за този бизнес.

ИЗВОДИ: Туризмът е важен сектор, който се развива с бързи темпове през последните една-две години. Местната власт полага усилия за развитие на туризма и го поставя приоритетно в стратегията за развитие на общината. Частния сектор трупа опит и развива услугите си в тази насока.

3.5 Заетост

По данни от преброяването на населението през 2011 г. икономически активните лица в община Ивайловград са 2 675 души, което представлява 46,71% от населението на възраст 15 и повече навършени години в общината. Заетите на територията на общината са 2 079 души, което представлява 77,71 % от броя на икономически активните в същата категория.

Таблица 12: Население на 15 и повече навършени години по икономическа активност, пол и възраст към 01.02.2011 година (НСИ)

Пол	Общо	Икономически активни			Икономически неактивни				
		общо	заети	безработни	общо	учащи	пенсионери	лица, заети само с домашни или семейни задължения	други
Общо	5726	2675	2079	596	3051	300	2050	461	240
Мъже	2 858	1 457	1 131	326	1 401	142	901	179	179
Жени	2 868	1 218	948	270	1 650	158	1 149	282	61

По данни на НСИ към 31.12.2012 година населението в трудоспособна възраст в общината е 3 696 души или 59,23 % от цялото население на общината, което е малко по-ниско от общото за страната - 62,15 %. В над трудоспособна възраст (65+ години) са 1 817 души или 29,11% ,а под трудоспособна възраст (до 15 годишна възраст) – 727 души или 11,65% от населението в общината. Данните от таблицата по-долу показват, че в периода 2010-2012 година населението в трудоспособна възраст намалява драстично, докато населението в под и над трудоспособна възраст приблизително запазва стойностите си.

Негативната тенденция е резултат от влошените демографски процеси и същевременно с това се дължи на интензивния емиграционен процес на лица във възрастовата група 20 – 39 годишна възраст с цел намиране на по-добра професионална реализация и възможности за по-добро заплащане на труда.

Таблица 13: Население под, във и над трудоспособна възраст по пол към 31.12.12 г., (НСИ)

Показатели	2010	2011	2012
Население - общо	6610	6343	6240
мъже	3238	3136	3100
жени	3372	3207	3140

Под трудоспособна възраст	759	739	727
мъже	358	346	352
жени	401	393	375
В трудоспособна възраст	3997	3762	3696
мъже	2165	2080	2044
жени	1832	1682	1652
Над трудоспособна възраст	1854	1842	1817
мъже	715	710	704
жени	1139	1132	1113

Налага се изводът, че в общината е налице сериозен проблем по отношение на възрастовата структура и възпроизводството на трудоспособното население. Застаряването на работната сила в условия на динамичен пазар на труда с постоянно променящи се изисквания към квалификацията и професионалните умения на заетите, поражда необходимостта от непрекъснато повишаване на общия потенциал и учене през целия живот на работната сила.

3.6 Безработица

Безработица. Структура на безработицата и ниво:

Брой безработни лица: / по данни на ДБТ/

13.07. Регистрирани безработни лица, към 31.12.2011 г.	534
13.08. Регистрирани безработни лица, към 31.12.2012 г.	498
13.09. Регистрирани безработни лица, към 31.12.2013 г.	650
13.10. Регистрирани безработни лица, към април 2014 г.	691

Профили на безработните лица към 31.12.2014 г. – рискови групи безработни / по данни на ДБТ/

14.01. Брой безработни лица без, или с по-ниско от основно образование	141
14.02. Брой безработни лица с намалена работоспособност	13
14.03. Брой безработни младежи от 18 до 29 години	78
14.04. Брой безработни лица на възраст над 55 години	210
14.05. Брой безработни лица с регистрация над 1 година	312

Равнището на безработицата към **31.12.2013** г. е 24,5%, а към 31.12.2014 г. е – 26 % по данни на Дирекция “Бюро по труда”.

Високото равнище на безработица е обусловено от следните икономически причини:

- Основен фактор е закриването или силно намаления обем на производство, на предприятия и земеделските кооперации;
- Голямо влияние оказва и миграцията на млади хора с малки деца, което пък повлия на численост, групи, паралелки в детските градини и училищата;

- Друга причина за големият процент безработица е ниското образователно равнище на населението – голяма част от лицата в трудоспособна възраст са с по-ниско от средно образование, не притежават почти никакви професионални умения и квалификации и трудно се наемат за работници.

Този обезпокоителен процес води до обезлюдяване на малките населени места от общината и се обуславя от: липсата на работни места, икономическата миграция към големите градове и емиграция, високата смъртност.

4 Анализ на групите в риск/целеви групи в община Ивайловград

Анализът на ситуацията идентифицира основните проблеми, които се отнасят до състоянието и развитието на социалните услуги на територията на община Ивайловград.

В резултат на проучването са очертани основните фактори, които формират рисковите групи, нуждаещи се от социални услуги, както и причините, пораждащи конкретната ситуация на неравнопоставеност на уязвимите групи население, на основата на социално-икономически и други дефицити.

При първоначалния анализ на социо-демографската и икономическа картина на Общината се очертават някои типични рискове за лица в неравностойно положение: трайна липса на собственост и доходи, бедност; увреждания и здравословен дефицит; неравностойна позиция на пазара на труда; живеещи в изолирани общности; многодетство; противообществени прояви; рискове, засягащи децата и лицата, настанени в институции.

На основата на тези характеристики се обособяват няколко рискови групи. Повечето от тях имат социално-икономически корени. Анализът не цели да направи пълната им класификация, а да очертае някои приоритетни потребности от социална защита, както и необходимостта от развитието на конкретни социални услуги.

Основополагащ фактор за нормален стандарт на живот е размерът на доходите, който може да подsigури всички останали сфери на живот. Засегнати от този фактор са всички групи от населението, но размерът и периодичността на доходите оказва въздействие върху формирането на рисковите групи и уязвимост на индивидите в комбинация със следните други фактори:

- Безработица при хората в трудоспособна възраст;
- Ниски доходи на хората в надтрудоспособна възраст;
- Принадлежност към етнически малцинства;
- Застаряващо население;
- Увреждане или здравословен проблем на член от семейството;

Безработни лица - Факторът безработица е свързан със социално-икономическото развитие на общностите и е основна причина за миграцията и емиграцията на активното работоспособно население. Безработицата може да се приеме като основен рисков фактор, свързан с доходите и стандарта на живот на хората в трудоспособна възраст. Безработицата на трудоспособните хора се отразява сериозно на качеството на живот на всички членове на семейството, особено на децата.

Ниски доходи на населението в надтрудоспособна възраст - Доходите на населението са предимно от пенсии, собствена селскостопанска продукция, заеми, работна заплата. Ниската стойност се дължи на редица причини, свързани с икономическата изостаналост на общината и невъзможността да се влияе върху развитието на заетостта на хората поради липса на инвестиции и други средства за активиране на пазара на труда. От всички хора в пенсионна възраст, които срещат трудности по отношение на доходите, най-засегнати са хората с минимален размер на пенсиите и хора в пенсионна възраст, които по различни причини нямат пенсия. Последната група е много трудна за идентифициране поради липса на данни, но в нея попадат хора, които продължително време са работили, без да се осигуряват.

Принадлежност към етнически малцинства - в тези общности са налице различни фактори, пораждащи бедността – ранно отпадане от училище, ниско образование или липса на професионална квалификация на голяма част от жителите, ранна раждаемост, липса на трудови навици за част от тях, ограничени възможности за заетост, лоши битови условия .

Застаряващото население - Животът на старите хора в отдалечените и изолирани населени места е изключително затруднен, основно поради недостатъчно средства и затруднен достъп до здравеопазване, невъзможността или затрудненията с осъществяването на комунално-битови дейности и най-вече социалната изолация.

От съществено значение за превенцията и преодоляването на влиянието на рисковите фактори, свързани с доходите, е предприемането на конкретни мерки и услуги по отношение на определените рискови групи.

Възрастта е основен параметър, който влияе върху уязвимостта на населението, спрямо възможностите за автономност на хората и необходимостта от подкрепа. Характерно за народопсихологията в България е споделяната отговорност между членовете на разширеното семейство при предоставяне на грижата за децата и възрастните хора, като това се приема като норма в обществото. При определяне на предпоставките за нормален стандарт за живот се извеждат и възможностите за грижа за близките, които имат нужда – деца или стари хора. Във връзка с тези фактори се формират две основни рискови групи “деца” и “стари хора”. Както и при доходите, параметърът възраст не формира самостоятелно рискови групи, а само в съчетание с други обстоятелства - в случая наличие или липса на близки, и възможностите им да предоставят грижи. Възрастта влияе върху уязвимостта на населението на общината в комбинация със следните фактори:

- Наличие на лица, отговорни за децата и възможност да предоставят грижа;
- Възможност да се предоставят грижи за възрастни и стари хора от техни близки.

ХАРАКТЕРИСТИКА НА РИСКОВИТЕ ГРУПИ В ОБЩИНА ИВАЙЛОВГРАД

Социалните услуги са дейности, които подпомагат и разширяват възможностите на лицата да водят самостоятелен начин на живот. Променящата се социално-икономическа среда в Република България влияе върху стандарта на живот и социалния статус на различни групи население. Структурните промени в икономиката и безработицата са предпоставка за социална изолация и затруднена адаптация на определени рискови групи от населението. Основна цел на Общината е да осигури по-добри и достойни условия на живот и възможности за социално включване на групите в социален риск, като мобилизира всички ресурси – човешки и материални.

Въз основа на събраните статистически данни и теренно проучване са определени следните рискови групи:

Ивайловград – 6570, ул. “България” № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

- лица и семейства в неравностойно социално положение /социално слаби лица и семейства, самотни родители/;
- хора с увреждания - деца и възрастни;
- възрастни хора - самотноживеещи и пенсионери, живеещи под минималния праг на бедността;

4.1 Деца, настанени в специализирани институции и резидентен тип услуги. Приемна грижа. Осиновявания.

ДЕЦА В РИСК, ОТГЛЕЖДАНИ ИЗВЪН СЕМЕЙСТВОТО

4.1.1 Деца, настанени в ДМСГД

Деца, настанени в ДМСГД, към 31.12.2011 г.	3
Деца, настанени в ДМСГД през 2012 г.	2
Деца, настанени в ДМСГД през 2013г.	0
Деца, настанени в ДМСГД през 2014г.	0

4.1.2 Деца, настанени в ДДЛРГ

Деца, настанени в ДДЛРГ, към 31.12.2011 г.	0
Деца, настанени в ДДЛРГ през 2012г.	0
Деца, настанени в ДДЛРГ през 2013г.	0
Деца, настанени в ДДЛРГ през 2014г.	0

4.1.3 Деца, настанени в ДДМУИ

Деца, настанени в ДДМУИ, към 31.12.2011 г.	0
Деца, настанени в ДДМУИ през 2012 г.	0
Деца, настанени в ДДМУИ през 2013 г.	0
Деца, настанени в ДДМУИ през 2014 г.	0

Таблица 1: Брой деца настанени в специализирани институции

Деца, настанени в ДМСГД			
	2012	2013	2014
общо за общината	2	0	0
Деца, настанени в ДДЛРГ			
	2012	2013	2014
общо за общината	0	0	0
Деца, настанени в ДДМУИ			
	2012	2013	2014
общо за общината	0	0	0

4.1.4 Деца, настанени в резидентен тип услуги – няма.

4.1.5 Деца, настанени в приемни семейства

Общ брой деца, които ползват услугата приемна грижа, 2011 г.	1
Общ брой деца, които ползват услугата приемна грижа, 2012 г.	1
Общ брой деца, които ползват услугата приемна грижа, 2013 г.	0
Общ брой деца, които ползват услугата приемна грижа, 2014 г.	0

4.1.6 Осиновявания

Осиновени деца, 2011 г.	0
Осиновени деца, 2012 г.	1
Осиновени деца, 2013 г.	1
Осиновени деца, 2014 г.	0

Таблица 2: Приемни семейства и осиновявания.

Деца, настанени в резидентен тип услуги			
	2012	2013	2014
общо за общината	0	0	0
Деца, настанени в приемни семейства			
	2012	2013	2014
общо за общината	1	0	0
Осиновени деца			
	2012	2013	2014
общо за общината	1	1	0

По данни на ДСП - Ивайловград, през периода 2011г. – 2014г., от община Ивайловград са настанени 6 деца.

Независимо от вложените ресурси, животът на децата в институциите от интернатен тип не става по-добър, а услугите по-качествени. Институционалната организация на живот не предполага наличие на доверителна връзка с един постоянен възрастен, индивидуална грижа, внимание и лично пространство за детето. Тя не може да задоволи основните потребности на децата и оказва негативно влияние върху тяхното развитие и поведение. Това от своя страна води до допълнителна икономическа и социална цена за цялото общество.

В тази връзка, прилагането на ефективна политика за деинституционализация изисква промяна на философията на грижите за децата с акцент върху:

- превенция на рисковете,
- ранна интервенция,
- подкрепа на семействата
- осигуряване на семейна или близка до семейната среда.

Ивайловград – 6570, ул. "България" № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;

e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

Основна цел на **НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ „ВИЗИЯ ЗА ДЕИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯ НА ДЕЦАТА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ”** е гарантиране правото на децата на семейна среда и на достъп до качествена грижа и услуги според индивидуалните потребности.

За по-голямата част от тези деца целта в плана за грижа е реинтеграция. Данните показват, че за децата, които не са оставени за осиновяване, контактът с родителите не е прекъснат. Степента на ангажираност и отговорност на семейството обаче е различна и е необходимо да се развива връзката на родителите с децата. Същевременно с настаняването на детето в институция е много сложно да се установи контакт и да се мотивират родителите да възстановят отношенията дете/родител. Паралелно трябва да се развиват услуги за директна работа в общността с цел превенция на изоставянето и реинтеграция на настанените деца чрез изграждане на родителски умения, предоставяне на алтернативни форми на грижа, използване на ресурсите на междусекторно партньорство между детските градини, училищата, ДСП, здравните заведения, ДБТ.

✓ **Деца, настанени при близки и роднини**

Общ брой деца, настанени при близки и роднини, 2011 г. с натрупване от предходни години ²	3
Общ брой деца, настанени при близки и роднини, 2012 г. с натрупване от предходни години	3
Общ брой деца, настанени при близки и роднини, 2013 г. с натрупване от предходни години	4
Общ брой деца, настанени при близки и роднини, 2014 г. с натрупване от предходни години	8

Брой деца, които са настанени при близки и роднини през 2011 г. ³	0
Брой деца, които са настанени при близки и роднини през 2012 г.	0
Брой деца, които са настанени при близки и роднини през 2013 г.	1
Брой деца, които са настанени при близки и роднини през 2014 г. ⁴	4

Настаняването на деца при близки и роднини е една от формите на споделена грижа в рамките на разширеното семейство и намира широко приложение през последните години. Това са случаи, които се водят в Отдел „Закрила на детето” и оттам е наложена мярка за закрила. При тях е необходима подкрепа на хората, които са поели грижа за отглеждането на децата вместо техните биологични родители. Проблемите се отнасят също до потребностите на децата да получават адекватни грижи и до потребностите на роднините и близките да бъдат подкрепяни при предоставяне на грижите за настанените при тях деца. Отговорните възрастни, ангажирани с грижите за децата, са техните родители. Роднините, най-често баби и дядовци, са включени активно в отглеждането, като това е широко разпространена практика в семействата от всички социално-икономически прослойки на населението от общината. Грижата за децата традиционно се разпределя между различните поколения в рамките на семейството. Много често родителите реално отсъстват, тъй като са на работа в други населени места или в чужбина. Голям е броят на

² Общ брой деца, настанени през съответната година при близки и роднини (вкл.кумулативно с предишни години).

³ Деца, за които са издадени заповеди за настаняване през съответната година.

⁴ Включете данните към момента на проучването и отбележете месеца.

родителите, които са negliжирали родителските си ангажименти или са в трайна невъзможност, поради различни причини, да полагат грижи за децата си.

Голяма част от трудностите при осъществяване на адекватни политики, мерки и услуги по закрила на детето, са свързани с отговорностите по отношение на детето.

4.2 Деца в риск

ДЕЦА, ОТГЛЕЖДАНИ В СЕМЕЙНА СРЕДА

➤ Деца с увреждания

В община Ивайловград, по данни на ДСП – Ивайловград, към 30.06.2010г. са регистрирани общо 17 деца с увреждания, с различни по степен увреждания -физически, умствени, психически, сензорни и комплексни увреждания. В пъти по-голям е броят на децата, които имат вродени или придобити здравословни дефицити, но по различни причини не са преминали през медицинска експертиза. Независимо от направените промени през последните години по отношение на подпомагането и предоставянето на услуги на родители, които отглеждат дете с увреждане, направеният анализ показва, че все още основните затруднения на семействата са от финансово естество (осигуряване на лекарства, консумативи, лечение, рехабилитация). В същото време потребностите на децата с увреждания са свързани и с възможностите за включване и реализация.

Основните потребности на децата с увреждания са:

- Достъп до образование в общообразователни училища;
- Равен достъп до услуги;
- Осигуряване на достъп до адекватна здравна грижа;
- Осигуряване на подкрепяща среда за семейството и близките на децата с увреждания;
- Интеграция в общността;
- Придобиване на умения и навици за самостоятелен живот;
- Осигуряване на достъпна архитектурна среда, особено в изолираните малки населени места.

При интервюта с близки на деца с увреждания бяха изведени **следните проблеми на семействата:**

- липса на възможности за транспорт от селата до съответните здравни услуги и лечебни заведения;
- недостатъчно средства за осигуряване на необходимите здравни грижи лекарства, специализирано лечение и др.;
- заплата на личен асистент е основният източник на доходи за почти всички родители. Повечето от тях не получават помощи, различни от тези по Закона за интеграция на хората с увреждания;

Семействата на всички деца с увреждане се нуждаят от подкрепа за отглеждане на децата, като особено остро тази необходимост се проявява при **следните свързани групи в риск:**

- Самотни майки;
- Семейства, в които единият или двамата родители са безработни;
- Семейства, в които единият родител е личен асистент;
- Многодетни семейства с деца с увреждане.

Сфери на интервенция за преодоляване на проблемите:

- ✓ Ранна интервенция, консултиране, подкрепа за обучения и осигуряване на добра грижа;
- ✓ Осигуряване на форми на почасова и дневна грижа;
- ✓ Подкрепа на родителите на деца с увреждания за осигуряване на трудова заетост и на дневни грижи за децата;

Ивайловград – 6570, ул. "България" № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

- ✓ Разширяване на спектъра на услуги за рехабилитация в общността;
- ✓ Включване на децата в системата на образование;
- ✓ Интеграция на децата с увреждане с връстниците им;
- ✓ Осигуряване на достъпна среда;

Таблица 3: Брой деца с увреждания

Деца с физически увреждания			
	2012	2013	2014
общо за общината	12	12	12
Деца с умствена изостаналост			
	2012	2013	2014
общо за общината	2	2	2
Деца с други увреждания			
	2012	2013	2014
общо за общината	2	2	2

4.2.4 Деца, изоставени на ниво родилен дом

Изоставени новородени за 2012 г. (брой)	1
Изоставени новородени за 2013 г. (брой)	0
Изоставени новородени за 2014 г. (брой)	0

4.2.5 Деца в риск от отпадане от училище

Деца, отпаднали от училище през учебната 2009–2010 година.	0
Деца, отпаднали от училище през учебната 2011–2012 година.	0
Деца, отпаднали от училище през първи срок на учебната 2013–2014 г.	2

В община Ивайловград, за периода на анализа, видно и от приложените справки, има две отпаднали от училище деца и няма необхванати деца в образователната система. Работата в посока идентифициране на децата, нередовно посещаващи училище, се усложнява от порочната през последните години практика да се прикриват отсъствията им, за да се запази броят на учениците, тъй като от него зависят средствата за издръжка на съответното учебно заведение. Проблемът е особено силен в училищата в малки населени места, с недостатъчен брой ученици за сформирание на паралелка.

Основните проблеми, които могат да доведат до отпадане на децата от училище са:

- Липса на мотивация на децата за посещаване на училище;
- Недобро владение на български език от деца от някои общности;
- Занижен родителски контрол;
- Неприемане на образованието като ценност;
- Недостатъчни доходи на семейството и бедност.

Основните идентифицирани нужди са:

- Включване на учениците в групи за допълнителна подготовка по български език;

- Създаване на подходящи условия за ангажиране на свободното време на учениците;
- Увеличаване на привлекателността на училището чрез разширяване на извънкласните занимания съобразно интересите на учениците;
- Работа със семейството за развиване на мотивация за образование.

4.2.6 Деца с родители в чужбина

Специфична група в риск са децата на родители, живеещи в чужбина. Поради липса на работа, родителите напускат населените места и от години са се установили основно в Гърция, където живеят и работят. За не малка част от децата и учениците се грижат възрастни роднини, които нямат нужния авторитет пред тях. Това води до прекъсване на преки емоционални контакти между деца и възрастни и липса на родителски контрол в случаите, когато близките не успяват да се “справят” с децата.

Основните идентифицирани нужди са:

- Ангажиране на свободното време;
- Преодоляване на поколенческите конфликти;
- Възстановяване на семейството;
- Подкрепа в училище.

4.2.7 Деца на непълнолетни родители и майки под 18 години

Раждания на майки под 18 г. възраст за 2012 г. (брой)	1
Раждания на майки под 18 г. възраст за 2013 г. (брой)	3
Раждания на майки под 18 г. възраст за 2014 г. (брой)	0

Ражданията на майки под 18годишна възраст за 2012 г. са 1, за 2013г. - 3 и за 2014 г. – няма. Необходимо е специално внимание в тези случаи за превенция на изоставянето, изграждане на родителски капацитет и подкрепа; продължаване на образованието и развитие на професионална квалификация, включване на пазара на труда.

4.2.8 Деца в многодетни семейства

Деца в многодетни семейства	29
-----------------------------	----

В община Ивайловград са регистрирани 29 многодетни семейства. Децата от тези семейства са и част от групата на нередовно посещаващите училище, както и от ранно отпадащите. Една част от тях са от ромски семейства, живеещи в обособени общности. За да се даде възможност за социално включване и за да имат равен шанс, е необходимо да им се осигури достъп до качествено образование и услуги, както и обхващането им в ранна възраст в детска градина и в целодневна форма на организация на образованието.

4.2.9 Деца на самотни родители

Деца на самотни родители, (които получават семейни помощи по чл. 7)	54
---	----

Към 31.12.2014 г., по данни на Дирекция “Социално подпомагане” - Ивайловград, има 54 деца на самотни родители.

4.2.10 Деца жертви на насилие и трафик и получили полицейска закрила

Деца, жертва на трафик, 2011 г.	0
Деца, жертва на трафик, 2012 г.	0

Деца, жертва на трафик, 2013 г.	0
Деца, жертва на трафик, 2014 г.	0

Деца, жертва на насилие, 2011 г.	4
Деца, жертва на насилие, 2012 г.	2
Деца, жертва на насилие, 2013 г.	2
Деца, жертва на насилие, 2014 г.	3

Деца, получили полицейска закрила, 2011 г.	5
Деца, получили полицейска закрила, 2012 г.	1
Деца, получили полицейска закрила, 2013 г.	0
Деца, получили полицейска закрила, 2014 г.	7

Обобщените потребности на децата от тези групи са свързани с предоставяне на специализирана консултантска помощ за тях и техните родители, осигуряване на подслон, храна, дрехи, лекарства, консумативи; достъп до здравни и образователни услуги; компетентна родителска грижа, основана на любов и привързаност; грижи в семейна среда; разбиране и предоставяне на закрила, вместо наказание; преодоляване на травмите от преживяно насилие.

Рискът от институционализация за тази група деца е особено висок, ако няма адекватни услуги по превенция, тъй като все още се смята, че домовете предоставят възможност за физическото оцеляване на децата. Като проблем се очертава и изваждането на светло на домашното насилие и преодоляването на «задругата на мълчанието». Жертвите на насилие се нуждаят от осигуряването на сигурност, терапия за преодоляване на травмите, обществена и социална подкрепа.

4.2.11 Деца с противообществени прояви

Деца, живеещи на улицата	0
Деца, проституиращи	0
Деца, извършили кражби	1
Деца, извършили насилие	1

Много често проблемите при тези деца са провокирани от недостатъчен или пренебрегнат родителския капацитет и липсата на услуги за подкрепа на родителите. В повечето случаи децата са вече регистрирани като рискови в отдел "Закрила на детето" към Дирекция "Социално подпомагане". Голяма част от случаите са деца с проблеми в училище. В тази връзка има недостиг на услугите, предлагачи превенция на отпадането от училище, подкрепа в образователния процес и повишаване на мотивацията на децата да учат.

Много от децата попадат в рисковите групи, тъй като родителите им имат трудности при отглеждането им поради:

- Социално-битови проблеми (липса на жилище; липса на постоянни доходи в семейството; многодетни семейства) - това са проблеми, свързани с обективни трудности при отглеждане на децата и нямат отношение към личността на родителите.

- Проблеми, породени от липса на умения или невъзможност за родителстване - тези проблеми са свързани предимно със субективните трудности на родителите за осъзнаване и посрещане на потребностите на децата - в случаи на непълнолетни родители,

родители, които са живели в институции, непълни семейства, разведени родители, родители с увреждания, родители, които са в чужбина и др.

Деца с противообществени прояви и поведенчески проблеми са отделна целева група. Поведенческите проблеми, определени от представителите на ДСП, са агресия, употреба на алкохол и упойващи вещества, кражби, побой.

Идентифицираните нужди във връзка с агресията между децата в училище са:

- ✓ да бъдат изслушвани и разбирани относно причините за извършените прояви;
- ✓ да се промени модела на интервенция – насилието да бъде оценявано като симптом за проблем, а не като причина за наказание;
- ✓ да се популяризира сред децата, родителите и учителите разпознаването на насилието и да се изградят умения за избягване на риска от насилие и агресия.
- ✓ осигуряване на подкрепа от родителите и намаляване на агресията в семейната среда;
- ✓ ангажиране на свободното време на децата;
- ✓ осигуряване на подкрепата на психолог при нужда.

Таблица 4: Деца в риск.

Деца, изоставени на ниво родилен дом			
	2012	2013	2014
общо за общината	1	0	0
Деца в риск от отпадане от училище			
	2012	2013	2014
общо за общината	0	0	2
Деца с родители в чужбина			
	2012	2013	2014
общо за общината			
Деца на непълнолетни родители и майки под 18 години			
	2012	2013	2014
общо за общината	1	3	0
Деца в многодетни семейства			
	2012	2013	2014
общо за общината	29	29	29
Деца на самотни родители			
	2012	2013	2014
общо за общината	54	54	54
Деца жертви на насилие и трафик и получили полицейска закрила			
	2012	2013	2014
общо за общината	2	2	7
Деца с противообществени прояви			
	2012	2013	2014
общо за общината	0	1	1

Анализът на потребностите на групите деца в риск определя следните изводи:

Ивайловград – 6570, ул. "България" № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
 факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
 e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

- Успех за общината е интегрирането на децата и младежите с увреждания в общообразователната среда на детските градини, училища и в извънучилищната дейност, както и интегрирането им в живота на общността.
- Посредством разкритата социална услуга в общността – Дневен център за деца с увреждания, се преодолява един от основните проблеми на децата с увреждания и техните семейства – социалната изолация.

Социалната услуга предоставя на децата комплекс от възпитателни, обучителни и терапевтични дейности, медицинска и социална рехабилитация, психологическа помощ, а на родителите възможност да намерят трудова и професионална реализация, освободени от целодневната грижа за децата.

- Налице е необходимост от методическа помощ и подкрепа, повишаване на квалификацията и мотивацията на персонала за работа с деца с увреждания и техните семейства.
- Първоначална психологическа подкрепа на родителите се оказва основно от отдел “Закрила на детето”, което не е достатъчно. Необходима е комплексна грижа от всички институции.
- Осигуряване на възможности за професионална квалификация и реализация на младите хора с увреждания остава трудно решим проблем, предвид свития пазар на труда и високата безработица в общината.
- Актуален е въпроса за достъпност на архитектурната среда, особено в малките населени места.

4.3 Пълнолетни лица с увреждания

Таблица 5: Пълнолетни лица с увреждания-данните са към 31.12.2014 г.

Лица с физически увреждания			
	2012	2013	2014
общо за общината	-	-	226
Лица с психични заболявания			
	2012	2013	2014
общо за общината	-	-	14
Лица с умствена изостаналост			
	2012	2013	2014
общо за общината	-	-	20
Лица с деменция			
	2012	2013	2014
общо за общината	-	-	4
Стари хора с увреждания			
	2012	2013	2014
общо за общината	-	-	292

Общи данни

В община Ивайловград са регистрирани през 2014 година общо 226 лица с увреждания, от тях със сензорни увреждания – 56, с множествени увреждания – 244, с умствена изостаналост – 20, а с психични заболявания – 14.

От проведени разговори могат да се изведат следните проблеми:

- Недостиг на услуги и рехабилитация;
- Липса на дневна/почасова грижа;

- Липса на специализиран транспорт от селата към общинския център, където се изпълнява услугата, а от там - ограничен достъп на живеещите в селата до качествени здравни и рехабилитационни услуги;
- Липса на клинични пътеки за голяма част от заболяванията;
- Социална изолация в общността;
- Изолация от пазара на труда и липса на алтернативни форми за заетост, съобразени с хората с увреждания;
- Ниски и недостатъчни доходи – за повечето интервюирани основният източник на доход е пенсията за инвалидност;
- Поради ниските доходи, лицата с увреждания остават зависими от родителите и/или партньорите си, като същевременно поставят в неравностойно положение семейството си;
- Когато член на разширеното семейство е засегнат от безработица или е в пенсионна възраст, домакинството изпада в ситуация на криза;
- Необходимост от обгрижване и помощ в ежедневието;
- Необходимост от подкрепа при поддържане на жилището – физическа невъзможност за извършване на ремонтни работи и поддръжка на жилището, липса на средства за ремонт;
- Нужда от помощ при поддържане на домакинството, плащане на сметки и др.;
- Част от хората с увреждания имат повече от едно заболяване, ниските доходи са причина за ограничаване на достъпа до лечение и съответно за хронично влошаване на здравословното състояние;
- Нужда от социализация, развлечения, общуване и контакти;
- Липса на достъпна среда, включително в администрацията;

В групата на хората с увреждания могат да се обособят **няколко специфични групи**, които имат нужда от диференцирана подкрепа:

- Хора с повече от едно хронично заболяване, даващо степен на инвалидност;
- Самотни възрастни хора с увреждания;
- Хора с увреждания, които имат нужда от придружител, подкрепа във всекидневния живот.

Необходими мерки за подкрепа за хората с увреждания:

- Предоставяне на услуги за възстановяване и рехабилитация;
- Осигуряване на достъп до здравни услуги и лечение;
- Изграждане на умения за независим живот;
- Предоставяне на грижи в ежедневието на лица, с невъзможност за самообслужване и на бигови услуги за хора с увреждания в невъзможност да поддържат самостоятелно дома и домакинството си;
- Подкрепа в социално включване в общността;
- Осигуряване на алтернативни форми на заетост и на подходящи форми на социално предприемачество;
- Осигуряване на подкрепа за семейството;
- Предоставяне на почасови и дневни форми на грижа;
- Осигуряване на достъпна среда и на достъп до средата;
- Разширяване на възможностите за развлечения и социализация.

4.4 Лица, трайно настанени в институции

Таблица 6: Лица трайно настанени в институции

Хора с увреждания, настанени в институции			
	2012	2013	2014
общо за общината	0	0	0
Стари хора, настанени в институции			

Ивайловград – 6570, ул. "България" № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
 факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
 e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

	2012	2013	2014
общо за общината	9	11	5

Видно от данните в таблицата, незначителен е броят на възрастни лица, настанени в специализирани институции, което потвърждава належащата необходимост от развитието на подходящи социални услуги за тяхната медицинска и социална рехабилитация и социализация.

4.5 Общности и групи в неравностойно положение

През 2011 г. в община Ивайловград се откри и заработи „Дом за стари хора”, с капацитет 20 потребители. В процеса на идентифициране на нуждата от откриване на този тип социална услуга се проведеха интервюта и фокус групи, тези, които изразиха желание да постъпят в институцията, посочват като основна причина нуждата от почивка и поемане на всекидневните грижи. В много случаи мотив е и разтоварване на децата от поетите отговорности по отглеждане на родителите. Проведените интервюта показват, че нуждите на повечето от желаещите да получат институционализирана грижа се покриват, ако имат осигурена подкрепа в домашна среда, която се дава от програмите “Домашен помощник”, “Социален асистент”, “Личен асистент”, отнемане на грижата за храна чрез Домашния социален патронаж и осигурено медицинско наблюдение. Почти всички, изявили желание да постъпят в старчески дом, не посочват като причина общуване и социализация. Мярката се възприема като крайна от възрастните хора и най-вече като разтоварване от всекидневните грижи.

От проведени разговори с тази група се открояват следните проблеми:

- Подкрепа за ежедневните грижи в дома - помощ при самообслужване, поддържане на хигиена, пазаруване, придружаване;
- Затруднен достъп до здравни услуги, до аптеки и помощ при закупуване на лекарства, до медицинска помощ
За закупуването на лекарства старите хора зависят от отиващите в града и от близките си. За съжаление, транспортните връзки между общинския център и селата през последните години са много редуцирани;
- Недостатъчни средства за издръжка. Почти всички интервюирани са категорични, че след купуването на най-необходимите лекарства, оставащите средства за храна са недостатъчни;
- Компенсиране на изолираността от достъп до социални и здравни услуги на малките населени места в селските райони;

Необходими мерки за подкрепа, идентифицирани от хората в пенсионна възраст:

- ✓ Достъпност на домашния социален патронаж;
- ✓ Осигуряване на възможност за ползване на услуги за закупуване на лекарства, плащане на сметки и др.;
- ✓ Достъп до здравни услуги и до спешна медицинска помощ;
- ✓ Подобряване на комуникация между старите хора в малките изолирани населени места;
- ✓ Осигуряване на помощ при водене на домакинството;
- ✓ Осигуряване на възможност за общуване и развлечения.

Самотно живеещи стари хора

Ивайловград – 6570, ул. “България” № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

Животът на старите хора в малките населени места е изключително затруднен, основно поради недостатъчно средства и затруднен достъп до здравеопазване, невъзможността или затрудненията с осъществяването на комунално-битови дейности и най-вече социалната изолация. Броят на старите хора, които се нуждаят, но не са обхванати от социална услуга, е преобладаващ.

Грижата за възрастните хора по принцип и характерно за българския бит се възприема като морално задължение на техните деца. Въпреки това в последните години се наблюдава тенденцията различните поколения да живеят сами, тъй като децата им по една или друга причина са на далечни разстояния от тях.

В тази връзка развитието на социални услуги в подкрепа на грижите за възрастните хора се възприема като облекчение и за двете страни.

5 Действащи социалните услуги на територия на община Ивайловград

През последните години всички общини в страната изпитват проблеми и трудности при структуриране на системата на социалните услуги:

А. ОБЩИ ПРОБЛЕМИ на местно ниво при структуриране на системата на социални услуги:

- липса на съдържателна и систематична методология за оценка на потребностите от социални услуги на населението във всяка община, а следователно и на адекватна фактическа оценка на потребностите на отделните целеви групи. Необходимо е активното привличане на самите потребители при оценяване на потребностите им, както и публично оповестяване на резултатите от оценката, за да могат доставчиците на социални услуги да планират своята работа съобразно оценките;
- липса на ясно регламентирани стандарти за качеството на отделните социални услуги, съобразени с тяхната специфика, както и на измерими индикатори за качество. Една социална услуга е качествена, когато оказва обективно влияние върху благосъстоянието на потребителите и реално подобрява (променя) качеството им на живот. За съжаление и на национално, и на местно ниво не е разработена методология, която въз основа на измерими индикатори да отговаря на въпроса как услугите реално влияят върху качество на живот на потребителите. В социалното законодателство са регламентирани предимно количествени индикатори за качество, например размер на предоставените финансови средства, брой на ангажирания персонал и други, които не измерват какво се получава обективно „на изхода“ на услугата;
- недостиг на квалифициран и мотивиран персонал. С промените в социалното законодателство и подзаконовите нормативни актове нараснаха и отговорностите на социалните работници. В същото време възможностите за повишаване на професионалната им квалификация не са достатъчни, за да се изпълнят новите изисквания. При ниските нива на трудови възнаграждения в сферата е трудно да бъдат привлечени квалифицирани и мотивирани кадри;
- недостатъчно ефективно сътрудничество и координация между държавните институции, местната власт и организациите, работещи с целевите групи;

- недостатъчно финансиране. Ограниченията в общинския бюджет от една страна и липсата на анализи, показващи реалната стойност на услугата (анализи има, но единните стандарти на издръжка не са достатъчни), от друга, допълнително затрудняват издръжката на съществуващите услуги и въвеждането на нови.

Б. СПЕЦИФИКИ НА ОБЩИНА ИВАЙЛОВГРАД, които следва да се вземат предвид при анализиране и структуриране на системата на социални услуги:

- наличието на 50 населени места, предимно това са малки села в общината, с различна концентрация на потребители от отделните целеви групи;
- липса на нагласи в общността за оказване на подкрепа.

Целта на анализа на социалните услуги е да се оценят възможностите на наличните ресурси за предотвратяване на рисковете и тяхното преодоляване. Според Закона за социално подпомагане те са дейности, които се основават на социална работа и социално включване. Социалните услуги в общността се предоставят в семейна или близка до семейната среда и представляват алтернатива на настаняването в институции.

През последните години предлаганите в общността услуги се развиват динамично, което налага засилена активност на общините към разширяване вида и обхвата на услугите за покриване на нуждите и потребностите.

Предоставянето на социални услуги на територията на Община Ивайловград се извършва основно от Общинската администрация и Дирекция „Социално подпомагане”.

5.1 Социални услуги за деца в община Ивайловград

5.1.1 Специализирани институции за деца и младежи

На територията на общината няма разкрити такива.

5.1.2 Социални услуги в общността за деца

ДНЕВЕН ЦЕНТЪР ЗА ДЕЦА С УВРЕЖДЕНИЯ.

Помещава се в сграда на ОДЗ „Ивайловград” и е с осигурена достъпна среда за децата с увреждания. Целта на Центъра е чрез мултидисциплинарен екип и подход да осигури комплекс от социални услуги за обслужване на децата с увреждания, пребиваващи на територията на общ. Ивайловград. Мисията на центъра е свързана с повишаване благосъстоянието на тези деца чрез гарантиране спазването на правото да водят самостоятелен и достоен живот; да участват активно в обществения живот; да бъдат информирани и да изразяват мнение; да имат ефективен достъп до качествено образование и професионално ориентиране; право на специална подкрепа и грижи, подпомагащи максималното развитие на заложените на детето и не на последно място- правото на децата с увреждания да бъдат отглеждани в семейна среда. Основната задача на Центъра е да предостави оптимални условия за корекционно-компесаторна и интеграционна работа с децата с увреждания, да оказва подкрепа както на самите деца, така и на техните семейства като изготвя оценка на нуждите на детето, както и програма за грижи. Чрез мултидисциплинарен екип Дневният център осигурява:

- дневна грижа;
- топла и приятна обстановка;
- рехабилитационни процедури съобразени с конкретните заболявания;
- терапия;
- консултиране;
- ориентиране;

Ивайловград – 6570, ул.„България” № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
 факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
 e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

- информирание и обучение
- организиране на индивидуални и групови занимания с различни специалисти: психолог, специален педагог, логопед, рехабилитатор;
- занимания по интереси;
- храна, съобразена с възрастта и потребностите на детето;
- разговори и дискусии по интересоващи младите хора проблеми;
- празнуване на всички рождени и именни дни, празнуване на традиционни и християнски празници като Коледа, Нова година, Първи юни- денят на детето, Осми март, Първа пролет.

Освен всичко това в Центъра се създава възможност децата с увреждания да се чувстват неразделна част от обществото. Засилва се интересът им към колективния живот, укрепва се психическото им равновесие, подобрява се физическият им статус.

Дневният център за деца с увреждания е с капацитет 22 места. Потребителите могат да ползват целодневна, полудневна или почасова грижа. Да ползва услугата “Дневен център” има право всяко дете на възраст между 3 г. и 18 г., притежаващо документ от ТЕЛК, РЕЛК или ЛКК. Финансирането се осъществява чрез делегиран държавен бюджет, с възможност за дофинансиране от дарения. Дневният център работи успешно вече почти година. Услугите в Дневния център са безплатни.

5.1.3. РЕСУРСЕН УЧИТЕЛ.

От 2007 г. децата със специални образователни потребности от Общината се подпомагат от двама ресурсни специалисти, които указват консултиране, образователно подпомагане, помощ в интегративни дейности.

5.2 Социални услуги за пълнолетни лица с увреждания в община Ивайловград

5.2.1 Специализирани институции за възрастни – няма.

5.2.2 Услуги в общността за възрастни – Домашен социален патронаж.

5.3 Социални услуги за стари хора в община Ивайловград.

5.3.1 Специализирани институции за стари хора – Дом за стари хора.

	Адрес на услугата	Адрес на офиса на доставчика (ако е различен от адреса на услугата)
Адрес	Ивайловград, ул. „Оборище” № 15	
Телефон	03661/ 6055	
Факс	03661/ 6055	
Ел. поща	dsh_ivailovgrad@abv.bg	
Web-site		
Директор	София Христова Божинова	

Вид услуга: специализирана институция

Доставчик на услугата: община Ивайловград

Местоположение на услугата:

Ивайловград – 6570, ул. “България” № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
 факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
 e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

област	Хасково
община	Ивайловград
населено място	Ивайловград

Описание на местоположението на услугата в населеното място –Социалната институция се намира в границите на Ивайловград, който е и общински център. Дом за стари хора - Ивайловград е разположен в източния квартал на града в сградата на бившата болница и заема целия втори етаж.

Отдалеченост на населеното място, в което е разположена услугата

до областния център /km	110
до общинския център/km	-
до най-близкия град – за намиращите се в села	-

Вид и честота на транспортните връзки до услугата

- *Вътре в населеното място:* Няма изградена такава - Градът е малък, а Домът се намира в непосредствена близост до центъра, където са разположени административните сгради на Общината, Дирекция „Социално подпомагане”, РУ на МВР, банки, поща, аптека, автогара и др.
- *Транспортни връзки с други населени места - до общинския център, до областния център:*

Вид транспорт	Брой	Честота
Автобусна линия по маршрут: Ивайловград – Крумовград – Момчилград -Кърджали	07:00 ч. 13:30 ч	Всеки ден понеделник, сряда и петък
Автобусна линия по маршрут: Ивайловград – Хасково (през Падало)	6:30	четвъртък
Автобусна линия по маршрут: Ивайловград-Любимец-Харманли-Хасково	07:00 ч. 08:00 ч. 13:30 ч.	Седем дни в седмицата Седем дни в седмицата Пет дни в седмицата (без вторник и четвъртък)
Автобусна линия по маршрут: Ивайловград-Любимец-Харманли-Хасково-Стара Загора	08:00 ч.	Седем дни в седмицата

Година на разкриване на услугата 2011 г.

Вид финансиране: държавно делегирана дейност

Ползватели - за кого е предназначена услугата– ДСХ-Ивайловград е социално заведение, което предоставя социални услуги извън обичайната домашна среда на лица в пенсионна възраст, които не са с физически, психически и умствени увреждания и не са в състояние да задоволяват своите жизнени потребности

Капацитет на услугата

Година	2012	2013	2014
	20	20	20

Брой ползватели за година

Година	2012		2013		Към април 2014	
пол	мъже	жени	мъже	жени	мъже	жени

Ивайловград – 6570, ул.„България” № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
 факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
 e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

Брой	10	13	9	16	8	11
Общ брой	23		25		19	

Коментари, пояснения: Данните са взети от Регистър на потребителите, като в броят на ползвателите на социалната услуга влизат дългосрочно и краткосрочно настанените лица, преместените поради промяна в здравословното състояние и починали лица през съответните календарни години.

Профил на ползвателите за 2014 г.

10.1. Възраст	Общ брой	Мъже	Жени
0-3 год.	-	-	-
4-7 год.	-	-	-
8-18 год.	-	-	-
19-30 год.	-	-	-
31-60 год.	-	-	-
Над 61 год.	23	8	15
Общо	23	8	15

	10.2. Етнически произход	Брой и/или процент
1	Българи	98 %
2	Роми	2 %
3	Турци	-
4	Други	-
5	Няма данни	-

Брой чакащи ползватели (ако е приложимо за съответната услуга)

Година	2012		2013		Към април 2014	
пол	мъже	жени	мъже	жени	мъже	жени
Брой	11	15	10	3		1
Общ брой	26		13		1	

Коментари, пояснения: Данните са взети от ежемесечна справка за капацитета и заетостта в ДСХ-Ивайловград, като информацията е получена от Дирекция „Социално подпомагане“ Ивайловград.

От кои населени места са ползвателите на услугата

Година	2012		2013		Към април 2014	
пол	мъже	жени	мъже	жени	мъже	жени
от общината (брой)	5	6	6	7	6	3
от областта (брой)	2	5	0	6	0	5
от други области в страната (брой)	3	2	3	3	2	3
Общ брой	23		25		19	

Коментари, пояснения: Тъй като Домът е открит през 2011 г. и се намира в район, до който има ограничени транспортни връзки на този етап не е достатъчно популяризиран сред потенциалните потребители. Затова създадохме рекламни материали /брошури/, които да рекламират дейността ни. Работим и върху създаването на уеб сайт.

Характеристика и съдържание на услугата –

Ивайловград – 6570, ул.„България“ № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
 факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
 e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

Цели - Основна цел е осигуряването на качествени и професионални грижи на хората, както и значително подобряване качеството им на живот.

Допълнителни цели: 1. Потребителите да изпитват удоволствие от живота и да общуват пълноценно; 2. Оказване на подкрепа в социален, духовен, емоционален и медицински аспект; 3. Създаване на среда, в която възрастните хора да се чувстват полезни, уважавани, предлагайки им възможност да запазят достойнството на старините си.

Мисия – Ежедневно осигуряване на високо качествени грижи на потребителите на ДСХ, които се основават на индивидуално внимание, за да могат те да се чувстват удобно, да се чувстват спокойни, обичани и щастливи.

Ценности – Основна ценност в ДСХ-Ивайловград е човекът и правото да развие максимално своите възможности, както и социалното му включване в обществения живот без значение на етническа принадлежност, пол, възраст и социално положение.

Услуги/дейности:

Консултиране

- дневна грижа
- постоянна грижа
- рехабилитация
- терапия
- ориентиране
- информиране и обучение
- групова работа
- работа на терен
- помощ в домакинството
- образование/обучение
- други - Дом за стари хора-Ивайловград предлага комплекс от социални услуги, които създават условия за цялостно обслужване на възрастните, свързани с предоставянето на храна, задоволяване на ежедневните здравни, образователни и други потребности, в това число: организация на свободното време; лични контакти; изграждане на умения за самостоятелност, насочени към подобряване качеството им на живот и предотвратяване на социалната им изолация.

Персонал - Състояние към края на всяка посочена година

Длъжности / година	Към 31.12.2012	Към 31.12.2013	Към април 2014
<i>Брой щатни длъжности</i>	9	9	9
<i>Общ брой заети длъжности</i>	9	9	9
<i>От тях – на пълно работно време</i>	9	9	9
<i>От тях – на непълно работно време</i>			
<i>Брой вакантни длъжности, посочете какви</i>	-	-	-

14.1. Щатно разписание - към април 2014 - моля, попълнете отделен ред за всеки човек от персонала. (Можете да добавите допълнителни редове, колкото е необходимо):

Длъжност (моля конкретизирайте списъка, съгласно конкретната услуга)	Заета (да) или Незаета длъжност (не, от кога)	Пълно / непълно работно време (уточнете)	Степен на образование / Получена специалност	Години стаж в по специалността	Години (месеци) стаж в тази услуга	Преминати квалификационни курсове, Обучения (модули, продължителност)
Директор	да	пълно	бакалавър	23г и 6 м.	5 м	Завършила семестриално магистратура „Мениджмънт на социалните и педагогически организации” ТУ Ст. Загора; Удостоверение за преминало обучение по ЗБУТ- април 2014 г; Сертификат за преминало обучение за регистрирани доставчици на социални услуги с продължителност 24 учебни часа – 2014 г.
Възпитател:						
Психолог						
Соц. работник	да	пълно	бакалавър	3 г. и 2 м.	3 г. и 2 м.	Удостоверение за преминало обучение по ЗБУТ- 2014 г; Обучение и квалификация на тема „Групова работа – дизайн на програма, принципи и методи 24-26.04.2014 г. – Пловдив; Сертификат за

Ивайловград – 6570, ул.„България” № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
 факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
 e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

Длъжност (моля конкретизирайте списъка, съгласно конкретната услуга)	Заета (да) или Незаета длъжност (не, от кога)	Пълно / непълно работно време (уточнете)	Степен на образование / Получена специалност	Години стаж в по специалността	Години (месеци) стаж в тази услуга	Преминати квалификационни курсове, Обучения (модули, продължителност)
						преминало обучение за регистрирани доставчици на социални услуги с продължителност 24 учебни часа – 2014 г.
Счетоводител - касиер	да	пълно	бакалавър	30 г. и 9 м.	3 г. и 2 м.	
Медицинска сестра	да	пълно	бакалавър	35 г. 8 м.	3 г. и 2 м.	Обучение и квалификация на тема „Групова работа – дизайн на програма, принципи и методи 24-26.04.2014 г. - Пловдив
Медицинска сестра	да	пълно	бакалавър	31 г. и 8 м.	3 г. и 2 м.	Учебен център “RESET SYSTEMS” Хасково – компютърна грамотност; Сертификат № 6608/ 26.01.2008 г. за професионална квалификация за извършване на качествени здравни грижи; Удостоверение за участие в семинар „Терапевтично обучение на

Ивайловград – 6570, ул. ”България” № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
 факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
 e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

Длъжност (моля конкретизирайте списъка, съгласно конкретната услуга)	Заета (да) или Незаета длъжност (не, от кога)	Пълно / непълно работно време (уточнете)	Степен на образование / Получена специалност	Години стаж в по специалността	Години (месеци) стаж в тази услуга	Преминати квалификационни курсове, Обучения (модули, продължителност)
						потребители и клиенти на социални услуги – 2014 г.- Трявна
Медицинска сестра	да	пълно	бакалавър	38 г. и 2 м.	3 г. и 2 м.	
Санитар	да	пълно	Средно професионално	20 г. 8 м.	3 г. и 2 м.	
Санитар	да	пълно	Основно	21 г. 4 м.	3 г. и 2 м.	
Санитар	да	пълно	основно	1 г.	1 г.	

14.2. Извънщатни длъжности - към април 2014 - моля, попълнете отделен ред за всеки извънщатен човек работещ в услугата. – НАМА.(Добавете допълнителни редове, колкото е необходимо):

14.3. Каква част от персонала живее в населеното място. - Целият персонал живее в границите на населеното място

14.4. Получава ли персоналет методическа помощ – В края на 2014 година целия персонал премина супервизия и специализирано обучение, проведено от консултанта Надя Денева – Председател на Сдружение „Шанс и закрила” Трявна. Отново през 2014 г. се проведе обмяна на опит със специалистите на ДСХ град Харманли. Служителите имаха възможност да получат компетентна информация по въпроси, свързани с изискванията за спазване на стандартите и критериите на социалната услуга и с уменията за работа в екип.

14.5. Има ли система за повишаване квалификацията на персонала – Да - Участие в обучителни програми през 2014 г.:

- “Груповата работа в заведенията за соц. услуги” – проведено обучение през месец май в гр. Пловдив - социален работник и медицинска сестра;

- Участие в семинар „Терапевтично обучение на потребители и клиенти на социални услуги” – проведено обучение през месец юли гр. Троян – участвала медицинска сестра;

- Участие в специализирано обучение за развитие на соц.услуги, управление и качество на представяне на соц.услуги - проведено обучение през м. ноември в гр. Пловдив - участници директор и социален работник;

- Проведена супервизия и специализирано обучение за целия персонал

14.6.Взаимодействие на услугата с други организации, институции, структури:

- Национален алианс за социална отговорност;
- Дирекция „Социално подпомагане” Ивайловград;
- Клуб на пенсионера – кв. Лъджа;
- Клуб на пенсионера – Ивайловград;

Ивайловград – 6570, ул.”България” № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
 факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
 e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

- Клуб на пенсионера – кв. Дружба;
- Клуб на инвалида – Ивайловград;
- Домашен социален патронаж

Поддържат се добри контакти с представители на местна власт, държавни институции, полиция и здравни власти, които ще продължим да развиваме. Ще продължим да работим в нови области и с нови партньори, на които смятаме, че можем да сътрудничим с натрупания си опит.

15.1. Образователни институции в населеното място, с които социалната услуга взаимодейства (детски градини и училища, други).

Вид образователна институция	Ако няма - посочете място и разстояние до най-близките в километри
ОДЗ „Ивайловград“	
СОУ „Христо Ботев“ Ивайловград	
НЧ „Пробуда 1914“ Ивайловград и неговите клонове в Лъджа, с.Свирачи и с.Славеево	
ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Железино	
ДЦДУ Ивайловград	

15.2. Образование на децата, отглеждани в специализирани институции – Попълва се само от СИ за деца - няма

15.3. Здравни и лечебни заведения в населеното място, с които социалната услуга взаимодейства.

Вид здравно заведение	Ако няма - посочете място и разстояние до най-близките в километри
МБАЛ Свиленград	
Лични лекари	Ако няма - посочете място и разстояние до най-близките в километри
д-р Катя Петрова	
д-р Емилия Александрова	
д-р Иванка Славилова	

Материална база: ДСХ се помещава на втория етаж от сградата на бившата Общинска болница, входът на самата СИ е със самостоятелен асансьор и стълбищна площадка. Сградата е приспособена за целта, съгласно одобрен инвестиционен проект, реализиран от община Ивайловград.

Домът се състои от: приемен център и архив, помещение за дежурния медицински пост; административен сектор – 2 помещения; стопански сектор – помещения за чисто и мръсно бельо, обслужващи складове, помещение за санитарии; леглови сектор - 10 на броя стаи, обособени в 7 апартамента, от които 3 апартамента са с двойни стаи. Само в един от тях стаите са с по 3 легла поради по-голямата квадратура на самите стаи. Сградата е с топлоизолация, PVC дограма и с климатична система за отопление. Създадена е удобна

Ивайловград – 6570, ул.„България“ № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
 факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
 e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

трапезария за хранене. Изградена е звукова система за сестринско повикване във всяка стая, над всяко легло, както и съвременната система за пожароизвестяване, които подпомагат непрекъснатия надзор над здравословното състояние и безопасност на настанените лица. Материалната база и дворното пространство са пригодени за възрастни хора (налични рампа и перила). СИ разполага и със „Стая за посетители“. Освен това в нея е разположен библиотечен шкаф с книги, вестници, списания и тихи игри. Помещението се използва също така и за провеждане на социална работа.

16.1. Юридическо състояние на терена и сградата - Теренът е собственост на община Ивайловград

Сградата е собственост на община Ивайловград

16.2. Обща площ на терена и сградите – площта на преустроена част от втори етаж и пристройка, предоставена за нуждите на ДСХ е с обща площ 854 м²

Брой сгради, брой помещения: брой сгради 1; брой помещения - 21

Двор - СИ поддържа малка площ от прилежащия двор за цветни алеи и който използва за практически занимания на ателие „Градинарство и цветарство“. Освен това потребители засаждат в тях и зеленчуци.

Общо състояние на материалната база – сравнително добро (има нужда от подмяна на легловата база на потребителите и кухненско оборудване в „Разливна“). Потребност от изграждане на: дневна за потребителите; самостоятелен кухненски бокс, в който потребителите сами да си приготвят домашна храна; кабинет за раздвижване (особено необходим в зимните месеци, когато движението на потребителите е ограничено), оборудван с подходящи уреди, за да може всеки от ползвателите да го използва по предназначение в удобно за него време и беседка за отдих.

3. Бюджет:

Финансови средства за последната бюджетна година (2014): сума или процент

- от държавния бюджет – 133 714 лв.
- от общинския бюджет
- от проекти.....
- друго – дарения – 500 лв

4. Участие на услугата в проекти и програми.

СИ не е реализирала и не е участвала в партньорство, в процеса на реализация на проекти.

През изминалата 2014 г. СИ е участвала с конкретни мерки в разработването на проект „Интегриран план за възстановяване и градско развитие“, финансиран по Договор БФП № BG161PO001/5-03/2013/001, който ще се осъществява по Оперативна програма „Регионално развитие“2007-2013г, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие в област „Здравни и социални обекти“, който план ще бъде финансиран през програмен период 2014-2020 г. В него е предложен проект от СИ за реконструкция и модернизация на съществуващия обект, както и доставка на оборудване и обзавеждане в него.

5.3.2 Услуги в общността за стари хора

Име на услугата - Домашен социален патронаж.

Адресна информация

	Адрес на услугата	Адрес на офиса на доставчика (ако е
--	-------------------	-------------------------------------

Ивайловград – 6570, ул.„България“ № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

Адрес	Гр.Ивайловград ул."Оборище"15	различен от адреса на услугата)
Телефон	0887532565	
Факс		
Ел. поща	dsp_ivaylovgrad@abv.bg	
Web-site		
Директор	Таня Митрева	

Вид услуга - Услуга в общността

Доставчик на услугата - Община Ивайловград-Домашен социален патронаж

Местоположение на услугата:

област	Хасково
община	Ивайловград
населено място	Ивайловград

Описание на местоположението на услугата в населеното място –Домашен социален патронаж се помещава в приземния етаж на сградата на бившата Общинска болница.

Отдалеченост на населеното място, в което е разположена услугата

до областния център /km	120 км
до общинския център/km	
до най-близкия град – за намиращите се в села	

Вид и честота на транспортните връзки до услугата

- *Вътре в населеното място:*...няма такава необходимост
- *Транспортни връзки с други населени места - до общинския център, до областния център:*

Вид транспорт	Брой	Честота
Автобус	1	Ежедневно

Година на разкриване на услугата - 2004 г.

Вид финансиране.- Общински бюджет

Ползватели - за кого е предназначена услугата - Услугата е предназначена за самотни възрастни хора, лица с увреждания, ветерани от войната, лица с ниски доходи в пенсионна възраст.

Капацитет на услугата

Година	2012	2013	2014
	120	120	120

Брой ползватели за година

Година	2012		2013		Към април 2014	
	мъже	жени	мъже	жени	мъже	жени
Брой	51	61	55	62	56	63
Общ брой	112		117		119	

Профил на ползвателите за 2014 г.

10.1. Възраст	Общ брой	Мъже	Жени
0-3 год.			

10.1. Възраст	Общ брой	Мъже	Жени
4-7 год.			
8-18 год.			
19-30 год.			
31-60 год.	22	12	10
Над 61 год.	97	44	53
Общо	119	56	63

	10.2. Етнически произход	Брой и/или процент
1	Българи	100%
2	Роми	
3	Турци	
4	Други	
5	Няма данни	

Брой чакащи ползватели – няма.

От кои населени места са ползвателите на услугата

Година	2012		2013		Към април 2014	
пол	мъже	жени	мъже	жени	мъже	жени
от общината (брой)	51	61	55	62	56	63
от областта (брой)						
от други области в страната (брой)						
Общ брой	112		117		119	

Коментари, пояснения: Всички ползватели са от общината – град Ивайловград, село Славеево, село Драбишна.

Характеристика и съдържание на услугата – моля, конкретизирайте списъка и изтрийте излишното

Цели: Домашен социален патронаж е комплекс от социални услуги, предоставяни в общността, насочени към задоволяване на ежедневните битови потребности, необходими за оцеляването на възрастни, самотни и хора с увреждания. Предоставянето на тези услуги има за цел да подпомогне и разшири възможността на потребителите за водене на самостоятелен начин на живот, чрез предоставяне на грижа и топла храна.

Мисия : Водене на достоен начин на живот на хората в неравностойно положение и превенция на отпадането им от обществения живот.

Ценности : Грижа за възрастни и самотни хора в обичайната домашна среда, зачитане на правата и достойнството им.

Услуги/дейности - Доставка на храна ежедневно

Персонал - Състояние към края на всяка посочена година

Длъжности / година	Към 31.12.2012	Към 31.12.2013	Към април 2014
Брой щатни длъжности	9	10	7
Общ брой заети длъжности	9	10	7

От тях – на пълно работно време	9	10	7
От тях – на непълно работно време			
Брой вакантни длъжности, посочете какви	не	не	не

14.1. Щатно разписание - към април 2014 - моля, попълнете отделен ред за всеки човек от персонала.

Длъжност (моля конкретизирайте списъка, съгласно конкретната услуга)	Заета (да) или Незаета длъжност (не, от кога)	Пълно / непълно работно време (уточнете)	Степен на образование / Получена специалност	Години стаж в по специално ста	Години (месец и) стаж в тази услуга	Преминати квалификационни курсове, Обучения (модули, продължителност)
Управител	заета	пълно раб.време	Висше	31	10	
Счет.-касиер	заета	пълно раб.време	Ср.специално	23	5	
Домакин	заета	пълно раб.време	Ср.профес.	37	10	
Готвач	заета	Пълно раб.време	Средно	11	9	
Раб.кухня-разносвач	заета	Пълно раб.време	Ср.специално	12	2	
Раб.кухня-разносвач	заета	Пълно раб.време	Ср.профес.	29	2	
Изпълнител	заета	Пълно раб.време	Ср.специално	24	1	

Извънщатни длъжности - към април 2014 – няма.

Каква част от персонала живее в населеното място - Всички хора от персонала живеят в населеното място.

Получава ли персоналът методическа помощ – да.

Има ли система за повишаване квалификацията на персонала: семинари

Взаимодействие на услугата с други организации, институции, структури

Работата налага взаимодействие с Дирекция „социално подпомагане”, ”Дом за стари хора”.

Образователни институции в населеното място, с които социалната услуга взаимодейства – няма.

Материална база –Кухненският блок на Домашен социален патронаж е напълно обновен съгласно нормативната уредба на Република България. Има обособени помещения за обработка на плодове и зеленчуци, меса, яйца и просторно помещение за приготвяне на храната, оборудвано с нови фурни, котлони и готварска печка; складовите помещения за

съхранение на продуктите са оборудвани с достатъчен брой, хладилници, фризери и стелажи за доброто съхранение на продуктите; две тоалетни и баня.

Юридическо състояние на терена и сградата

Теренът е собственост на Община Ивайловград..

Сградата е собственост на Община Ивайловград.

Общо състояние на материалната база – Добро .

Бюджет:

Финансови средства за последната бюджетна година (2014): сума или процент

- от държавния бюджет
- от общинския бюджет.- 147000лв.
- от проекти- не.
- Друго - не.

Участие на услугата в проекти и програми.

Моля опишете:	Участие на услугата в текущи конкурси за финансиране	Одобрени проекти
наименование на проекта	„Обществена трапезария”	
Продължителност, от... до...	01.10.2014г.- 30.04.2015 г.	
по коя програма се кандидатства		
от кого е финансиран проектът	МТСП-Фонд”Социална закрила”	
кои са партньорите		
какви дейности са планирани /развивани	Доставка на топъл обяд	
колко души от персонала са били включени	7 души	
колко души от ползвателите на услугата са били включени	35 души	
резултати		

ИЗВОДИ

От изследването на нагласите и потребностите на отделните целеви групи в Община Ивайловград се стига до основния извод, че гражданите демонстрират много по-голяма склонност да усвояват финансови средства под формата на социални помощи и различни форми на подпомагане, отколкото да ползват социални услуги. Интересът на потребителите е насочен предимно към усвояване на социални помощи, различни надбавки и други социални придобивки, които имат чисто финансови измерения и пряко или косвено се включват в техния индивидуален или семеен бюджет. Потребителите споделят мнението, че всички разходи по финансирането на социалните услуги следва да бъдат за сметка на публични средства и не са мотивирани да заплащат такси за услугите. Голяма част от лицата в целевите групи се определят като „бедни” с недобро финансово състояние. Съответно те разглеждат социалните услуги, от които имат потребност, преди всички като разход в личния бюджет и след това като възможност за подобряване на качеството им на живот или средство за социална интеграция. Бедността или недостигът на средства се посочва като основна причина, затрудняваща ползването на социални услуги. Ниските доходи, липсата на информация, сложната документация, която следва да се изготви във връзка с ползването на отделните услуги се посочват сред основните фактори, които оказват влияние върху достъпа на потребителите до социални услуги.

В общината има най-вече потребности от социални услуги в общността, свързани с ежедневното битово обслужване на потребителите, както и на услуги, свързани с физическа рехабилитация, медицинско обслужване и почивки извън дома.

Потребителите са доволни от качеството на предоставяните услуги и дават положителна оценка на качеството на социалните услуги. Тази тяхна положителна оценка не е свързана с определени измерими индикатори за качество и не отразява начина, по който услугите са се отразили на качеството на живот и възможностите за социално включване на потребителите.

В контекста на казаното до тук се стига до извода, че потребителите възприемат социалните услуги първо като разход и едва след това като дейност, подпомагаща социалното им включване, тяхната удовлетвореност от качеството на услугите може да се свърже и обясни със съответните разходи, които те правят за услугите, т.е. потребителите са удовлетворени от качеството на тези услуги, за които заплащат по-малки потребителски такси. Високата положителна оценка не отразява обективното влияние на услугите по отношение на социалното включване на отделните целеви групи.

Преобладаващата част от социалните услуги на територията на общината се предоставят в домашната среда на потребителите.

В общината липсват социални услуги, които се предоставят на терен. Не са развити мобилните услуги, които биха имали ефект върху потребностите на уязвими групи като: рискови деца, бездомни лица, лица с психични заболявания, лица с умствени или психични заболявания, които не са обхванати понастоящем от системата на социални услуги. Услугите на терен биха били изключително ефективни и по отношение на други целеви групи като възрастни лица, лица с увреждания и лица с интелектуални затруднения.

Също така липсват превантивни социални услуги с ранна степен на интервенция, целяща да предотврати изпадането на лицата в неравностойно положение.

Въз основа на направения анализ на състоянието на социалните услуги, предоставяни на територията на общината, могат да се изведат основните насоки за промяна в системата на социалните услуги, а именно:

- изграждане на модерни и гъвкави социални услуги, с ранни възможности за интервенция, които поставят потребителите в центъра, ангажират тяхната активност и съдействат за предотвратяване на социалната изолация и загубата на независимост, в съответствие с общата тенденция за превес на услуги в общността и деинституционализация;

- социалните услуги се предоставят при зачитане на човешкото достойнство, личния живот и основните човешки права на потребителите при равнопоставеност на отделните целеви групи;

- обхващане на всички уязвими социални групи и предлагане на адекватен отговор на техните потребности;

- реална оценка на стойността на отделните социални услуги и обвързване на разходваните финансови средства с постигане на определено качество на социалните услуги;

- повишаване възможностите на общината да планира, развива, предлага и контролира изпълнението на качествени социални услуги за гражданите.

За да се определят потенциалът и възможностите за бъдещо развитие на общинската социална политика е необходим анализ на силните и слаби страни на вътрешните фактори и предизвикателствата, както и на възможностите, влияещи на това развитие.

Силни страни:

- Наличието на политическа воля на ръководството на общината в съответствие с държавната социална политика и нейните приоритети да налага иновативни модели на социални услуги и да упражнява стриктен контрол, с цел гарантиране на еднакво качество на предоставяните социални услуги;
- Наличие на традиции на партньорство при разработването на програми и проекти за кандидатстване по донорски програми;
- Наличие на екип от обучени специалисти за разработване на проекти и кандидатстване за външно финансиране;

- Наличие на подходящ свободен общински сграден фонд, в който да се развиват нови алтернативни социални услуги в общността;
- Добра координация между институциите на държавната и местна власт при решаването на социални проблеми на населението;
- Традиции при предоставянето на социални услуги;
- Действаща от 2006 г. Стратегия за развитие на социалните услуги на община Ивайловград за периода 2007-2010 г.;
- Действаща Стратегия за закрила на детето в община Ивайловград във връзка с изискванията на действащата нормативна уредба за закрила на детето;

Слаби страни :

- Слабо икономическо развитие на общината.
- Нисък стандарт на живот;
- Разпокъсаност на населените места, ограничаваща обхвата на предоставяните услуги;
- Липса на мобилни алтернативни социални услуги, които да се предоставят на терен директно при самите потребители, както и превантивни социални услуги с ранна степен на интервенция;
- Ниски доходи на преобладаващата част от ползвателите на социални услуги - потребителите все още не възприемат ролята на социалните услуги като дейности, насочени към социално включване и стимулиране за водене на независим начин на живот. Предоставянето на различни социални помощи се оценява по-високо, защото тези средства директно влизат в личния или семеен бюджет. Наред с това, потребителите не са мотивирани да заплащат такси за ползването на социални услуги. Това разбиране, че социалните услуги трябва да се финансират изцяло от публични средства, от една страна, може да се обясни с ниския стандарт на живот на отделните целеви групи, а от друга страна, то е резултат и от наследени нагласи и манталитет, формирани в условията на силно централизирана социална политика;
- Слаба гражданска активност при идентифицирането на нуждите от социални услуги и липса на активна позиция за разрешаване на вече очертани проблеми;
- Недостатъчни социални услуги по превенция и обществена подкрепа за деца и семейства;
- Недостиг на финансови средства за предоставяне на качествени социални услуги, както по отношение на издръжката на потребителите, така и по отношение възнагражденията на персонала;
- Липса на специализиран транспорт и неадаптиране на съществуващия обществен транспорт към потребностите на трудноподвижните жители на общината;
- Недостъпна инфраструктура, особено в малките населени места;
- Липса на дневна, почасова грижа;
- Липса на подходяща услуга, свързана с медицинска рехабилитация и интеграция;
- Липса на бюджетни средства за реконструиране и адаптиране на свободен общински фонд, подходящ за разкриване на социални услуги;

5.4 Социално подпомагане, взаимодействие с други услуги в областта на образованието, здравеопазването, пазара на труда и други допълващи услуги

Брой пълнолетни лица под линията на бедност – да се включат лица и семейства с достъп до целева помощ - отопление:

Лица получаващи целеви помощи за отопление сезон 2009-2010 г.	268
Лица получаващи целеви помощи за отопление сезон 2011-2012 г.	310
Лица получаващи целеви помощи за отопление сезон 2013-2014 г.	364

По данни на ДСП (еднократни помощи и др.), статистика, лични лекари.

Раждания на майки под 18 г. възраст за 2012 г. (брой)	1
Раждания на майки под 18 г. възраст за 2013 г. (брой)	3
Раждания на майки под 18 г. възраст за 2014 г. (брой)	0

Пълнолетни лица с увреждания към 31.12.2014 г. / по данни на ТЕЛК, РДСП, сектори ХУСУ/

Лица с физически увреждания	226
От тях, лица със сензорни увреждания	56
Лица с множествени увреждания	244
Лица с умствена изостаналост	20
Лица с психични заболявания	14

Брой лица и /или семейства в неравностойно положение (към 31.12.2014 г.)

/ по данни на ДСП, кметски наместници, клубове на пенсионера и др./

Лица, получаващи месечни социални помощи	60
Сам родител, отглеждащ дете/ деца	10
Многодетни семейства	5
Лица в остра жилищна нужда (картотекирани)	3
Лица в остра жилищна нужда (некартотекирани)	0
Самотно живеещи стари хора	632
Възрастни хора, обект на социално подпомагане – над 65 г.	7
Възрастни хора, обект на социално подпомагане – над 65 г.	7

Общинска администрация работи в тясно сътрудничество и с БЧК - организация с традиции в осъществяването на социално-помощни дейности, кампании за набиране на средства и материални помощи. Като цяло дейността на организацията е насочена към повишаване готовността за работа при бедствия и социално подпомагане. Основната червеноръстка дейност е социалното подпомагане на най-уязвимите хора от общината, която се осъществява в партньорство с местната власт.

Особено значимо място в работата на общинската организация в социалната сфера през последните години заема програмата „Разпределяне на храни от интервенционните запаси на Европейския съюз на най-нуждаещите се лица”. Лицата, включени в хранителната програма на ЕС за община Ивайловград се определят съобразно предоставените предварително списъци от Дирекция „Социално подпомагане”.

5.5 Възможност на община Ивайловград за финансиране на социални услуги. Капацитет за предоставяне на социални услуги. Достъпност и устойчивост на социалните услуги

- Персонал за управление на социалната сфера – Община Ивайловград и Дирекция „Социално подпомагане”- Ивайловград

В структурата на общинска администрация Ивайловград функционира Дирекция ”Проекти и социални дейности”, под прякото ръководство на ресорния заместник кмет. В дирекцията работят 2 експерта, отговарящи за социалните дейности. Общината има и трима директори на заведения, предоставящи социални услуги в общността, единият със специалност социални дейности, а другите двама с педагогика.

**Община Ивайловград-структура на общинска администрация,
Персонал, ангажиран с управлението на социалните услуги**

Община Ивайловград

Численост на персонала

Общинска администрация Длъжности / година	Към 31.12.2012	Към 31.12.2013	2014, месец април
Брой щатни длъжности	92	101	102
Общ брой заети длъжности	88	100	99
• От тях – на пълно работно време	88	100	99
• От тях – на непълно работно време	0	0	1
Брой вакантни длъжности, посочете какви	4 – кметски наместник; 2 – гл. инспектор; мед. сестра	1 – изпълнител	3 – кметски наместник; изпълнител; началник отдел.

Щатно разписание СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ, 2014, месец април - моля, попълнете отделен ред за всеки човек, който отговаря за социални дейности

Наименование на Дирекция и отдел в общ.адм.	Длъжност	Заета / да/ Незаета /От кога/	Пълно / Непълно работно време (уточнете)	Степен на образование / Получена специалност	Години стаж в по специалността	Години (месеци) стаж на тази длъжност	Преминати квалификационни курсове, Обучения (модули, продължителност)
Дирекция „Проекти и социални	Директор дирекция	Да	Пълно работно време	Магистър/управление на териториал	0	2 г. 10 м.	семинари

Наименование на Дирекция и отдел в общ.адм.	Длъжност	Заета / да/ Незаета /От кога/	Пълно / Непълно работно време (уточнете)	Степен на образование / Получена специалност	Години стаж в по специалността	Години (месеци) стаж на тази длъжност	Преминати квалификационни курсове, Обучения (модули, продължителност)
дейности				ни системи			
	Старши експерт	Да	Пълно работно време	Магистър/управление на общини	0	12 г. 5 м.	семинари
	Младши експерт	Да	Пълно работно време	Бакалавър/история	0	2 г. 5 м.	семинари
<i>Извънцатни длъжности</i>							
	Управител на домашен социален патронаж	да	Пълно работно време	Бакалавър/социални дейности	10 г.	10 г.	семинари
	Директор на Дневен център за деца с увреждания	Да	Пълно работно време	Магистър/педагогика	27 г.	3 г. 7 м.	семинари
	Директор на Дом за стари хора	Да	Пълно работно време	Магистър/педучилищна педагогика	4 г.	1 г. 4 м.	-

Като цяло, при анализиране на финансовата възможност и намерения на общината да финансира социалните услуги могат да се направят някои **по-общи изводи**:

На първо място трябва да се посочи силната зависимост на Община Ивайловград от републиканския бюджет, от който получава различни субсидии – за делегираните от държавата дейности и изравнителни субсидии, чрез които се осигурява финансиране и на местните дейности. В този смисъл е целесъобразно да продължи процесът на финансова децентрализация, за да се постигне по-голяма самостоятелност в плановия и изпълнителски процес. Това ще позволи по-гъвкаво да се управляват наличните финансови средства, тъй като ще има по-големи възможности за маневриране при решаването на съществуващите задачи на местно равнище.

На второ място може да се постави самият процес на планиране, който сега повече е фокусиран към националните приоритети и програми, откъдето и по линията на които се получават преобладаващите средства за общински нужди. Общинският процес на планиране в голяма степен е предопределен от вижданията на централните управленски органи. В него „местните средства“ играят помощна роля, която понякога е крайно незначителна поради незначителната величина на местните собствени преходи.

На трето място е необходимо да се търси по-нататъшно реструктуриране на общинските разходи, като се има предвид застаряващото население и икономическата миграция на част от населението. Тук въпросът не трябва да се свежда до даване на по-голям приоритет на разходите за социални услуги, а да по-голяма балансираност на всички разходи, с които трябва да се осигури подходяща икономически ефективна и социално приемлива среда за живеене.

5.6 Участие на гражданското общество, доставчиците на социални услуги и самите потребители в развитието на социалните услуги

Участието на гражданското общество, доставчиците на социални услуги и самите потребители в развитието на социалните услуги е необходимо за ефективното планиране, управление, изпълнение и контрол на доставяните социални услуги. То е и гарант за съответствие на планираното развитие на социалните услуги с реалните потребности – настоящи и бъдещи – на потребителите на социални услуги.

Водещ принцип в предоставянето на социални услуги в община Ивайловград е, че услугите се предоставят съобразно желанието и личния избор на потребителите от целевите групи. При нужда се предоставя и подкрепа за избор на услуга, която в най-голяма степен отговаря на потребностите на конкретния потребител. Социалните услуги са насочени към развиване на личната независимост и самостоятелност на потребителя и в никакъв случай не се допуска потребителят да стане зависим от социалната услуга.

6 Заключение и предложения

6.1 Основни изводи от ситуационния анализ и оценката на потребностите

Социалната политика на Община Ивайловград е насочена към развиването на модерна, ефективна система от социални услуги, които поставят в своя център ползвателя, отговарят на нуждите на общността, осигуряват равен достъп и непрекъснато подобряват своето качество.

Спазени са принципите и ценностите при планирането и предоставянето на социални услуги:

- ❖ Съответствие на социалните услуги с международните документи относно човешките права.
- ❖ Обществена солидарност и толерантност към всички социални групи.
- ❖ Ефективност и ефикасност на социалните услуги и партньорствата.
- ❖ Равен достъп до услуги за всички, живеещи на територията на Общината.

Ивайловград – 6570, ул. „България“ № 49, ПК – 10, тел: 03661/6090; 6528,
факс: 03661/ 6022; GSM: 0885504010; <http://www.ivaylovgrad.org> ;
e-mail: oba_ivaylovgrad@abv.bg

- ❖ Създаване на гъвкави и мобилни услуги, съобразени с конкретните нужди и потребности на потребителите.
- ❖ Приоритетно развитие на услугите в общността.
- ❖ Предоставяне на възможност за участие на потребителите в процеса на планиране и потребление на услугите.
- ❖ Ефективност и прозрачност при усвояването на финансовите средства.

6.2 Общи изводи за наличните социални услуги

В Община Ивайловград се предоставят социални услуги само в общността, съобразно нуждите на рисковите групи, което улеснява процеса на деинституционализация. Повечето от тези услуги имат нужда от разширяване на достъпа до тях, особено в селата. Това ще даде възможност за увеличаване броя на ползвателите и ще обезпечи пълния капацитет на услугата.

Изводи за услугите за деца:

- ❖ Услугите в общността за деца и семейства са слабо развити.
- ❖ Слабо развити са формите на алтернативна семейна грижа с изключение на настаняването при близки и роднини.
- ❖ Няма гарантиран набор от услуги по превенция, които могат да окажат подкрепа на родители и деца, като по този начин да подпомогнат отглеждането и възпитанието на децата.

Изводи за услугите за възрастни с увреждания и стари хора:

- ❖ В последните години в общината се развиват услуги в общността за възрастни – традиционно развитият Социален патронаж и услугите: Домашен помощник и Личен асистент.
- ❖ Финансираните по проекти услуги в домашна среда в общината са с определен период на изпълнение, което е риск за тяхната устойчивост.
- ❖ В Община Ивайловград услугите в общността за възрастни с увреждания и стари хора са сравнително добре развити. Рисковата група е голяма, което налага разширяването на спектъра и обхвата на предоставяните социални услуги.

6.3 Предложения

Общи препоръки за развитие на социалните услуги в община Ивайловград:

Необходимо е да се развие максимално широко партньорство и включване на всички заинтересовани страни по въпросите за развитие на социалните услуги в общината. Специфичните характеристики на рисковите групи – значителният брой на самотно живеещи и възрастни лица, нуждаещи се от обгрижване, високият общ брой на лицата в риск, които обаче са разпръснати в малките населени места на територията на общината – изискват целесъобразни решения на общинско и областно ниво. Такъв тип комплексна интервенция може да бъде иницирана и осъществявана само със съвместните усилия на всички заинтересовани страни.

Приоритетно направление за развитието на социалните услуги трябва да стане деинституционализацията, с осъществяването на максимално широк спектър от услуги за деца и семейства в риск, с цел превенция на изоставянето и за извеждането на децата от институциите:

- Развитие на социалните услуги в общността, насочени към преодоляване на социалната изолация и подобряване качеството на живот на жителите на община Ивайловград

- Приоритетно развитие на социалните услуги с активен характер и на алтернативни форми на социални услуги за деца и възрастни хора;
- Доразвиване на вече утвърдени социални услуги;
- Повишаване качеството, вида и мобилността на услугите;
- Засилване на дейностите по превенция и реинтеграция;
- Развитие на алтернативни форми на семейна грижа – приемна грижа;
- Разширяване на източниците за финансиране на социалните услуги;
- Достъп до здравеопазване, медицинска и социална интеграция на рисковите групи;
- Участие на неправителствения сектор в планиране и доставяне на социални услуги на местно ниво;

Разкриване и развитие на нови видове социални услуги:

- **Дневен център за социална рехабилитация и интеграция**, където ще се предоставят комплекс от социални услуги, свързани с извършване на рехабилитация, социално - правни консултации, образователно и професионално обучение и ориентиране, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване;
- **Защитено жилище за лица в риск**, където хората водят независим начин на живот, подпомогнати от професионалисти;
- **Дом за стари хора**, където ще се предоставят комплекс от социални услуги на лица, навършили възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст съгласно КСО, включително и на онези от тях, които имат процент намалена работоспособност, установен с експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК;

В по-дългосрочен план – развитие на социални услуги от резидентен тип.

7. ПРИЛОЖЕНИЯ

- **Приложение В1: Карта за статистическа информация по общини**
- **Приложение В2: Данни за профила на общината**
- **Приложение В3: Карта за персонала в общинска администрация**
- **Приложение В5: Карта – описание на социална услуга**

***Настоящият доклад анализира ситуацията в Община
Ивайловград и има за цел да послужи при разработването на
Областна и Общинска стратегия за развитие на социалните
услуги 2016 г. – 2020 г.***

***Приет с Решение №88, Протокол №9 на заседание на Общински
съвет Ивайловград от 13.08.2015 г.***

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБЩИНСКИЯ СЪВЕТ:

/ДАРИНА КИСЬОВА – ЗАФИРОВА/